

DEN *danske*
STJERNE

Marts 1976
125. årgang · Nummer 3

DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

Marts 1976

125. årgang · Nummer 3

Det første Præsidentskab

Spencer W. Kimball

N. Eldon Tanner

Marion G. Romney

De Tolvs råd

Ezra Taft Benson Thomas S. Monson

Mark E. Petersen Boyd K. Packer

Delbert L. Stapley Marvin J. Ashton

LeGrand Richards Bruce R. McConkie

Howard W. Hunter L. Tom Perry

Gordon B. Hinckley David B. Haight

Rådgivende komité

Robert D. Hales, Daniel H. Ludlow,

John E. Carr, Verl F. Scott,

Dean L. Larsen, O. Leslie Stone,

Neal A. Maxwell

International Magazines redaktion

Larry A. Hiller, chefredaktør

Carol Larsen

Roger Gylling, designer

Den danske Stjernes redaktion

Jørgen Ljungstrøm, koordinator

Translation Service

Vodroffsvej 7, st

DK 1900 København V

Layout

Harry Bohler

Verlag Kirche Jesu Christi

der Heiligen der Letzten Tage

Abonnement

6 numre ..... d. kr. 20.—

12 numre ..... d. kr. 39.—

I løssalg pr. nr. .... d. kr. 4.—

Nævnte priser er incl. moms og porto.

Betaling over giro 120988 til Distributions

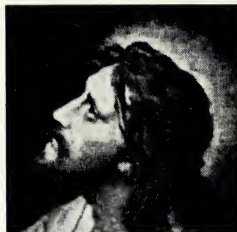
Centret Smedevangen 9, 3540 Lyngby.

Price for subscribers in the United States

and Canada: \$ 6.00

(mailed by surface mail).

© 1976 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.

9

14

21

17

Indholdsfortegnelse

Herrens plan med mænd og kvinder, Spencer W. Kimball ..	1
Han lever! for vi så ham, Ivan J. Barrett ..	4
Natten før han døde, David H. Yarn jr.	9
Bed for farmand, Elaine S. McKay ..	12
Børnenes bøn ..	13
Fra ven til ven, Hugh B. Brown ..	14
Abrahams offer ..	17
Sandstorm i Sahara, Maureen Dunne ..	18
Bare for sjov ..	20
Selvtillid, Boyd K. Packer ..	21
Er du bange for at spørge? Linda Archibald ..	24
Mormonoptegnelser ..	26
Hvis du er villig, Paul H. Dunn ..	27

Herrens plan med mænd og kvinder

AF PRÆSIDENT SPENCER W. KIMBALL

Fra en tale ved junikonferencen den 27. juni 1975

Vor himmelske Fader har en plan for menneskets vækst fra spæd barndom til guddommelighed. Det er ikke altid en let tilværelse, men den kan være meget berigende, afhængig af vores indstilling til den.

Lad os efterspore Guds plan. Da Moses var Herrens profet, havde han store syner og åbenbaringer. Han så tilbage til begyndelsen og endnu før denne jords tilblivelse.

Det gjorde Abraham også: „Jeg er Herren, din Gud,“ sagde Skaberen til Abraham, „... Jeg regerer i himlene ovenil og på jorden nedentil med al visdom og klogskab over alle de intelligenser, som dine øjne har set fra begyndelsen.“ (Abraham 3:19, 21)

Og Herren, der stod mellem disse tallose ånder i forudtilværelsen, sagde: „Vi vil gå ned, thi der er rum der, og vi vil tage af disse materialer og danne en jord, hvorpå disse kan bo.

Og vi vil prøve dem hermed for at se, om de vil gøre alt, hvad Herren, deres Gud, vil befale dem.“ (Abraham 3:24-25)

„Og Guderne vågede over de ting, som de havde befalet, indtil de adlød.“ (Abraham 4:18)

Derpå kom efter hinanden hvalerne, fiskene, levende skabninger og vingede fugle.

„Og Guderne så, at de ville blive adlydt, og at deres plan var god.“ (Abraham 4:21)

Og med vandene fyldt med liv og luften med vingede skabninger sagde Guderne: „Vi vil velsigne dem og lade dem blive frugtbare og mangfoldige“ (Abraham 4:22).

Og den femte „tidsperiode“, almindeligvis kaldt „dag“ var til ende.

En anden tidsperiode kom, og levende skabninger, kvæg,

krybdyr og dyr af enhver slags blev skabt: „Og Guderne så, at de ville adlyde.“ (Abraham 4:25)

Med jorden således organiseret, holdt de råd og sagde: „Lad os gå ned og danne mennesket i vort billede, efter vor lignelse, og vi vil give dem herredømme...“

Så gik Guderne ned for at organisere mennesket... mand og kvinde.“ (Abraham 4:26-27)

Og således blev planen fuldført, og I og jeg og vore tallose brødre og søstre kunne på naturlig og normal måde få mulighed for at komme til jorden og glæde os over mulighederne her.

Vi er alle Guds åndelige børn. Vi er hans fornemste skabelse. Jorden og alt, hvad der hører den til, er skabt for menneskeheds vækst, udvikling og tilfredsstillelse. Og Herren sagde:

„Sandelig siger jeg, at om I gør dette, skal jordens fylde være jeres...“

Thi alt hvad der kommer af jorden i dets egen årstid, er skabt til menneskers nytte og brug, både til at fryde øjet og glæde hjertet.

Ja, til føde og klæder, til smag og lugt, til at styrke legemet og til at vederkvæge sjælen.

Og det har behaget Gud at give alt dette til menneskene; thi derfor er det blevet skabt til at bruges.“ (L. & P. 59:16, 18-20)

Og nu blev planen lagt, programmet blev udarbejdet, enhver detalje overvejet.

Og den sjette „tidsperiode“ blev fastlagt, og de planlagde dette: „Vi vil lade dem blive frugtbare og mangfoldige og opfylde jorden og lade dem underlægge sig den.“ (Abraham 4:28)

Dette var ikke noget tilfældigt eller en gradvis udvikling. Det var blevet omhyggeligt forberedt forud for den aktuelle skabelse.

Så kom dagen, da „Guderne kom ned og dannede disse himmelens og jordens generationer . . .

Og Guderne dannede manden af jordens støv og tog hans ånd (dvs. mandens ånd) og satte den i ham, og blæste livsånd i hans næsebor, og manden blev en levende sjæl." (Abraham 5:4, 7)

Derpå „dannede de en kvinde og førte hende hen til manden." (Abraham 5:16)

Også dette var guddommeligt planlagt.

Og Adam frydede sig og sagde: „Nu skal hun kaldes mandinde . . .

Derfor skal en mand forlade sin fader og sin moder og holde sig til sin hustru, og de skal være ét kød." (Abraham 5:17-18)

Guderne har sagt: „Lad os gøre manden en medhjælp, som er ham jævnbyrdig, thi det er ikke godt for manden at være ene; derfor vil vi gøre ham en medhjælp . . ." (Abraham 5:14)

Vi har antydning af de, Guderne, havde planlagt denne skabelse og havde udformet alting, inkluderende mand og kvinde, og alt dette fik liv. Der var et reelt formål med det, de havde gjort.

„Og Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem;

Og Gud velsignede dem, og Gud sagde til dem: „Bliv frugtbare og mangfoldige og opfyld jorden, gør eder til herre over den." (1. Mos. 1:27-28)

Og han kunne have sagt: „Og Gud velsignede dem, så de kunne mangfoldiggøre sig og opfylde jorden, for derved opnås en stor velsignelse, som mange mennesker ikke kender til."

Det er ikke noget tilfælde, at børn ville blive født. Det er et omhyggeligt planlagt program. Herren kunne have ordnet det på en anden måde, men hvordan kunne forældrene elske og pleje deres børn i et sådant tilfælde?

Mænds og kvinders legemer blev skabt forskellige, for at de kunne supplere hinanden, så foreningen af de to kunne forårsage en befrugtning, der ville bringe en levende sjæl ind i verden, en af disse utallige ånder, som Abraham så, da Herren havde trukket sløret bort.

Nu må vi fremhæve, at Herren skabte mand og kvinde, en han og en kvinde, for at de kunne formere sig i deres lignelse, og efter milliarder af befrugtninger er der hele tiden kommet en mandlig eller en kvindelig sjæl. Deres legemer er endnu formet således, at de til tidernes ende vil vedblive at producere mænd og kvinder, Guds åndelige børn.

Og da Guderne havde fuldført hver af skabelsens „tidsperioder", så de, at de var blevet adlydt! Guderne sagde: „Det er godt, såre godt," da de så ud over hele deres verden og plan.

Dette var den normale og rigtige måde at bevare hele programmet på: at bringe sjæle ind i verden og give dem mulighed for vækst.

Lad ingen jordisk sjæl i sin hykleriske klogskab, eller foregivne visdom, tro, at der her var sket en fejl. Hele program-

met blev på intelligent måde planlagt for at bringe børn ind i verden gennem kærlighed og gensidig afhængighed. Havde mange nutidige kunstige idéer fået lov til at råde, ville verden, den menneskelige race og al anstændighed for længe siden have ophørt at eksistere.

Det var Herren Jesus Kristus selv, som sagde til farisæerne, mens han var her på jorden: „Har I ikke læst, at Skaberen fra begyndelsen skabte dem som mand og kvinde" og ingen anden slags? (Matt. 19:4)

Og de fik den befaling, at manden skulle holde sig til sin hustru „og de to skulle blive ét kød".

„Så er de da ikke længe to, men ét kød. Derfor: Hvad Gud har sammenføjet må et menneske ikke adskille." (Matt. 19:5-6)

Og deri ligger en stærk fordømmelse fra vor Herres side af ondskabens ved skilsmisse og familieopløsning.

Foreningen af de to køn, mand og hustru (og *kun* mand og hustru), havde det hovedformål at bringe børn til verden. Seksuelt samkvem var af Herren aldrig beregnet til at skulle være blot og bar morskab eller kun for at tilfredsstille lidenskab og lyst. Vi kender ikke til noget direktiv fra Herren om, at passende seksuelt samkvem mellem mand og hustru nødvendigvis bør begrænses til undfangelse af børn, men vi har mange tegn, lige fra Adam og intil nu, på, at der aldrig af Herren blev givet lov til tilfældigt seksualforhold.

Når vi nu kender den passende orden i Herrens plan, så lad der aldrig finde nogen prostitueret sted af denne hellige plan.

Der er mange mennesker i verden i dag, som i deres fantastiske dristighed forsøger at skabe en verden, der er baseret på Satans planer, for Satan fryder sig, når der foregår noget ondt.

En kendt taler udtalte, at sex ikke er benyttelse af noget nedarvet slet, men at det kan blive misbrug af noget nedarvet godt.

Det er sandelig ikke let for en kvinde at bære sit barn med møje og ubehag, men alligevel bør hendes hu stå til manden, for han skal herske over hende. Og det er bestemt heller ikke let for manden, som i sit ansigts sved skal sørge for sin familie, men således er den sande plan. (Se 1. Mos. 3:16-19) Og store velsignelser udspringer deraf.

I næsten ethvert tilfælde, hvor de hellige skrifter nævner menneskeheden som værende skabt, bruges udtrykket „mand og kvinde". Moses siger i det femte kapitel i 1. Mosebog: „Dengang Gud skabte mennesket, gjorde han det i Guds billede." (1. Mos. 5:1) Og det er heller ikke nogen ubetydelig tanke, at du og jeg er skabt i Guds billede for til sidst muligvis at blive guder, dronninger og konger.

„Som mand og kvinde skabte han dem, og han velsignede dem og gav dem navnet „Menneske", da de blev skabt" (1. Mos. 5:2)

Menneske (Adam) var deres navn. Og jeg går ud fra, at navnet Adam var familieefternavnet, ligesom Kimball er mit og også min kones navn.

Da kvinden blev givet til Adam, kaldte han hende Eva, „Eva, fordi hun var moder til alle levende" (Moses 4:26).

Hun var den første. Adam og Eva var racens stamforældre. De var den første far og den første mor, og alle jordiske børn er udsprunget fra dette par. Og dette par, denne mand og kvinde blev beseglet for al evighed, og Gud var den, der beseglede dem. Han gav Adam hans kone, Eva. Han havde til hensigt, at alle mennesker skulle leve værdigt nok til at få udført denne ordinanse: ægteskab for tid og evighed. Herren har sagt,

at for at modtage den højeste af de tre himle eller grader af herlighed i Det celestiale Rige, „må et menneske indtræde i denne præstedømmets orden, hvormed der menes den nye og evige ægteskabspagt.

Den, som ikke gør dette, kan ikke opnå den” (L. & P. 131:2-3).

Det er den rigtige måde.

Der findes mænd, som undlader at gifte sig, helt af egen fri vilje. De snyder sig selv. Der er måske også mange kvinder, som snyder sig selv for velsignelser. Der findes andre, som aldrig bliver gift, fordi de ikke får chancen dertil. Vi ved naturligvis, at Herren på passende måde vil sørge for, at ingen bliver fordømt for noget han eller hun ikke kunne have afværget. Det er Herrens program.

Men med hensyn til ægteskab og mandens og kvindens rolle, så lad intet menneske bekæmpe Gud eller tilside sætte hans guddommelige program.

„Thi der står skrevet: „Vismændenes visdom vil jeg lægge øde, og de kloges klogskab vil jeg gøre til intet.’

Hvor er nu vismændene? Hvor er nu de skriftkloge? Hvor er denne verdens ordkæmpere? Har Gud ikke gjort verdens visdom til dårskab?” (1. Kor. 1:10-20)

Hvorfor tillader nogle sig at kritisere — kritisere Guds plan? Hvorfor kan de ikke acceptere deres roller i livet og være taknemmelige for dem?

For nylig var der i avisen en artikel af en modig kvinde, som skrev:

„Skrifterne angiver, at en mands vigtigste opgave i tilværelsen er at være vejleder, beskytter og forsøger for sin kone og sine børn. I begyndelsen, da Gud skabt mand og kvinde, sagde han til kvinden: „Til din mand skal din attrå være, og han skal herske over dig’ (1. Mos. 3:16) Apostlen Paulus bekræftede dette, da han sagde: „En mand er sin hustrus hoved, ligesom Kristus er kirkens hoved.” (Efes. 5:23)

Denne kvinde taler om de såkaldte intellektuelle, som vil forandre Guds plan. Hun synes at være en af dem, som tror, at Gud vidste, hvad han gjorde, da han organiserede den menneskelige familie.

Jeg håber oprigtigt, at vore sidste dages hellige piger og kvinder, og mænd og drenge vil drikke ud af livets vand og indrette deres tilværelse efter de smukke og omfattende roller, som Herren tildelte dem.

Jeg håber, at vi ikke vil forsøge at gøre en allerede fuldkommen plan mere fuldkommen, men af al vor magt, sind og styrke, søge at fuldkommengøre os selv i det omfattende program, der er givet os. Bare fordi nogle af os har haft fiasko, vil det være uretfærdigt at give programmet skylden. Lad os kontrollere vores indstilling, vore aktiviteter, hele vor tilværelse, så vi kan blive arvinger til de rige og talrige velsignelser, der er blevet lovet os.

Hvilke Gud-givne roller hver eneste af os kunne spille i dette storslåede guddommelige drama! Hvilken tilfredsstillende personlig tilværelse kunne vi ikke leve? Hvilke dejlige familier vi kunne pleje og opdrage! Hvilken himmelsk fremtid ligger der ikke foran os?

Gud lever. Det ved jeg. Jesus er Kristus, og det ved jeg. Dette er hans program, og det ved jeg også.

„Herrens program blev på intelligent måde planlagt for at bringe børn ind i verden gennem kærlighed og gensidig afhængighed. Havde mange nutidige, kunstige idéer fået lov at råde, ville verden, den menneskelige race og al anstændighed for længe siden have ophørt med at eksistere.”

Han lever! for vi så ham

Søndagsskolens lektier for seniorklassen i august måned handler om den opstandne Kristus, hans 40 dages gerning blandt diciplene, og deres forberedelser til at vidne om ham. Denne artikel fremhæver de tilfælde i vor tid, hvor Frelseren viste sig efter evangeliets gengivelse. Tilfælde, der er i overensstemmelse med hans løfte i gammel tid: „Jeg skal . . . åbenbare mig for ham . . . og min Fader skal elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham.” (Joh. 14:21, 23)

Denne forvaltning åbnedes med en personlig tilsynkomst af Gud vor evige Fader og hans elskede Søn, Jesus Kristus, for en 14-årig bondedreng. Han var bestemt til at skulle blive den største profet og seer på denne jord. Om sin første åbenbaring har denne unge profet vidnet således:

„. . . Jeg så en lyssøjle lige over mit hoved, stærkere end solens glans, og den dalede gradvis ned, indtil den hvilede på mig . . .

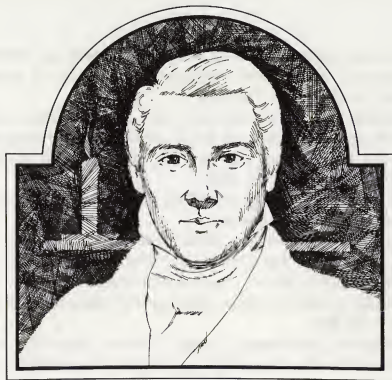
Da lyset hvilede på mig, så jeg to personer, hvis glans og herlighed trodser enhver beskrivelse, stående over mig i luften. Den ene af dem talte til mig, kaldte mig ved navn og sagde, idet han pegede på den anden: *Denne er min elskede Søn. Hør ham!*” (Joseph Smith 2:16-17)

Denne tilsynkomst af Faderen og Sønnen indledte, gennem Joseph Smith, tidernes fyldes forvaltning. Åbenbaringen er blevet kaldt den største synlige manifestation gennem alle tider af Gud og hans Søn.

Dette syn prængte mange forkerte opfattelser af Gud, som har været herskende i århundreder. På Joseph Smiths tid var den almindelige menneskelige opfattelse af Gud, at han var et væsen uden legeme og:

Varmen i solen, styrken i brisen,
glimtet i stjernerne, træernes blomster,
levende i alt levende, centret i evigheden,
udelt i sin udstrækning, virkende og stadig ubrugt.

(Alexander Pope „Essay On Man, Epistle One” linierne 271-74)

Mary Elizabeth Tollins Lightner skrev i sin dagbog, at hun som 12-årig overværede et møde, ved hvilket profeten Joseph sagde, at „en Herrens engel“ havde været midt iblandt dem.

Popes essay var en smuk beskrivelse af et eller andet, men ikke af den Gud, i hvis lignelse mennesket blev skabt (se 1. Mos. 1:26-27). Joseph Smith så Gud og Jesus Kristus som intelligente væsener, som virkelig er til, og med hvem man kan tale. Og i denne sidste forvaltning vidner mere end en snes andre om, at de har set Frelseren, og at han virkelig lever.

Under den første konference, der blev afholdt i denne forvaltning, efter at kirken var blevet organiseret, så Newel Knight Himlene åbne sig og Frelseren siddende ved Faderens højre side. Profeten skrev:

„Et fremtidssyn åbnede sig for ham. Han så dér det store værk, som med mig som formidler senere skulle udføres, Han så Himlene åbne sig og så Herren Jesus Kristus siddende ved Majestætenes højre hånd og fik det gjort helt klart, at den tid ville komme, da han ville blive ladet ind til hans nærvær for at glæde sig over samværet med ham for tid og al evighed” (*History of the Church*, 1:85)

Mens kirkens fjerde konference foregik tidligt i juni 1831, var Lyman Wight så opløftet af Anden, at Himlene åbnedes for hans syn, og han så Sønnen siddende på højre side af Faderen (se *History of the Church*, 1:176)

En aften tidligt på sommeren 1831 besøgte Mary Elizabeth Rollins, en 12-årig pige, profetens hjem i Kirtland sammen med sin mor for at høre noget mere om Mormons Bog. Andre venner og familiemedlemmer var også tilstede, og da profeten kom ind i værelset, foreslog han, at de holdt et møde. Den 12-årige pige fortæller:

„Efter en bøn og en sang begyndte Joseph at tale. Han begyndte meget alvorligt og meget oprigtigt. Pludselig standsede han og syntes næsten forklaret. Han så frem for sig, og hans ansigt skinnede stækere end det voksls, der brændte på en hyldede lige bag ham. Jeg syntes, jeg næsten kunne se hans kindben. Han så ud, som om et søgelys fandtes inden i hans hoved og skinnede ud gennem hver pore. Jeg kunne ikke løsrive mine øjne fra hans ansigt.

Et øjeblik efter så han højtideligt på os og sagde: „Brødre og søstre, ved I, hvem der lige har været hos os?” En af hans brødre sagde: „En Herrens engel.”

Joseph svarede ikke. Martin Harris sad ved profetens fødder på en kasse, han gled ned på knæene, slyngede armene om profetens knæ og sagde: „Jeg ved, at det var vor Herre og Frelser Jesus Kristus.” Joseph lagde hånden på Martins hoved og svarede: „Martin, Gud har åbenbaret dig det. Brødre og søstre, Frelseren har været i vor midte. Jeg ønsker, at I skal huske det. Han kastede et slør over jeres øjne, for I kunne ikke udholde at se på ham. I må mades med mælk og ikke med kød. Jeg ønsker, at I skal huske dette, som om det var det sidste ord, der kom over mine læber.” (*Mary Elizabeth Rollins Lightners dagbog*, side 2-4, ikke offentliggjort)

I februar 1832 boede Joseph Smith hos John Johnson i Hiram i staten Ohio. Sammen med Sidney Rigdon foretog han en revision af Bibelen. En dag da de spekulerede over og omhyggeligt undersøgte spørgsmålet, om et menneske bliver belønnet i henhold til sine gerninger i kødet, konkluderede de, at udtrykket „Himmelen” som et sted for de helliges evige hjem måtte omfatte mere end et enkelt rige. Profeten Joseph har skrevet:

„Og medens vi overvejede dette, rørte Herren ved vores forstands øjne, og de åbnedes, og Herrens herlighed skinnede om os.

Og vi så Sønnens herlighed, ved Faderens højre hånd, og modtog af hans fylde.

Og vi så de hellige engle og dem, som er helliggjort for hans trone, tilbedende Gud og Lammet, og dette gør de fra evighed og til evighed.

Og nu, efter de mange vidnesbyrd, som er blevet givet om ham, er dette det sidste vidnesbyrd, som vi giver om ham: at han lever!

Thi vi så ham ved Guds højre hånd, og vi hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne,

at ved ham, gennem ham og af ham, eksisterer og skabtes verdenerne, og at deres indbyggere er sønner og døtre, født af Gud.” (L. & P. 76:19-24)

I værelset var der på det tidspunkt en halv snes andre mænd, og blandt dem var Philo Dibble, som bevidnede: „Jeg så glansen og følte kraften, men så ikke synet.” (*Juvenile Instructor*, 27:303)

I den åbenbaring, der gav befaling om oprettelse af profeternes Skole, sagde Herren:

„Hellig derfor jer selv, at jeres sind må være opladt for Gud, og de dage skal komme, da I skal se ham; thi han vil afsløre sit ansigt for jer, og det skal ske i hans egen bestemte tid og på hans egen måde og efter hans egen vilje.” (L. & P. 88:68)

I Profeternes Skole holdt Joseph Smith en serie taler, der kendes som „Forelæsninger om Troen”, hvis hovedtema centrerer om ovennævnte passage. (Forelæsninger om Troen” findes på dansk i Anthon H. Lund udgaven af „Lære og Pagter”, kaldet „Lærdommens og Pagtens Bog”, trykt som 6. udgave i Salt Lake City i 1900. Forelæsningerne fylder 75 sider og omfatter 7 foredrag. Oversættelsen her er imidlertid foretaget direkte efter den engelske tekst for med et mere flydende ordvalg til lette forståelsen. O.A.) Profeten Joseph siger her:

„... efter at enhver del af den menneskelige familie er gjort bekendt med den vigtige kendsgerning, at der er en Gud, som har skabt og opretholder alting, vil udstrækningen af deres viden om hans karakter og helighed afhænge af deres flid og trofasthed med hensyn til at søge efter ham, indtil de, ligesom Enok, Jareds bror og Moses, skal opnå tro på Gud og kraft til at se ham ansigt til ansigt.” (*Lectures on Faith*, nr 2, side 23)

Senere lovede Herren selv „at hver sjæl, der aflægger sine synder, kommer til mig, påkalder mit navn og adlyder min røst samt holder mine befalinger, skal se mit ansigt og vide, at Jer er.” (L. & P. 93:1)

Profeten Joseph Smith skrev i beretningen om indvielsen af Kirtland Templet:

„Frelseren viste sig for nogle” (*History of the Church*, 2:432). Ældste George A. Smith udtaler i en afhandling: „Den første dag under denne indvielse bar præsident Frederick G. Williams, en af profetens rådgivere, som sad ved den øverste talerstol (af hvilke der var tre), vidnesbyrd om, at Frelseren, klædt i en klædning uden sømme, kom op på forhøjningen og godtog indvielsen af huset. Han bar vidnesbyrd om, at han så ham og gav en beskrivelse af hans tøj og alt, hvad der havde med begivenheden at gøre.” (*Journal of Discourses*, 11:10)

En uge efter indvielsen af Kirtland Templet deltog profeten Joseph Smith sammen med Oliver Cowdery, De tolv Råd, og flere andre medlemmer af præstedømmet i nadveren i templets stueetage. Efter at have administreret nadveren til brøderne, trak Joseph og Oliver sig tilbage til forhøjningen i rummets vestside, og sløret, der skilte dem fra de andre brødre, blev sænket. De to unge mænd bøjede hovedet i alvorlig og tavs bøn. Efter at have rejst sig fra bønnes, åbnedes dette vidunderlige syn for dem:

„Vi så Herren stå på talerstolens brystværn foran os, og

under hans fødder var et fint lagt gulv af ægte guld af farve som rav.

Hans øjne var som en ildslue, hans hår var hvidt som nyfalden sne, og hans ansigt overgik solen i klarhed. Hans røst var som store vandes brusen, ja, Jehovas røst, som sagde: „Jeg er den første og den sidste. Jeg er den, som lever. Jeg er den, som blev slået ihjel, og jeg er jeres Talsmand hos Faderen.” (L. & P. 110:2-4)

Før han blev korsfæstet, lovede Frelseren at sende den anden Talsmand til sine disciple. Johannes fortæller, at Jesus sagde:

„Og jeg vil bede Faderen, og han skal give jer en anden talsmand til at være hos jer til evig tid,

... og jeg skal elske ham og åbenbare mig for ham.

... og min Fader skal elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham.” (Joh. 14:16, 21, 23)

„Og hvem er så den anden Talsmand?” spurgte Joseph. „Det er intet mindre end Herren Jesus Kristus selv. Og dette er summen og det centrale af hele dette spørgsmål. At når nogen som helst modtager denne sidste Talsmand (løftet om evigt liv), vil han have Jesu Kristi personlighed til at ledsage sig eller vise sig for sig fra tid til anden, og han vil endog manifestere Faderen for ham, og de vil stå sig ned hos ham, og Himmelen syns vil åbne sig for ham, og Herren vil belære ham ansigt til ansigt...” (*History of the Church*, 3:381)

Profeten kommenterer videre:

„Johannes 14:23 — Med Faderens og Sønnens åbenbarelse menes i dette vers en personlig åbenbarelse. Den ide, at Faderen og Sønnen kan bo i et menneskes hjerte, er en gammelt sektisk begreb, og er falsk.” (L. & P. 130:3) De, som modtager den anden Talsmand, eller løftet om evigt liv, har det privilegium at kommunikere personligt og åbent med Den Hellige Ånd og hans Søn, Jesus Kristus. Profeten Joseph talte mange gange om, at de hellige personligt havde omgang med både Gud Faderen og Jesus Kristus. (Se *History of the Church*, 1:283-84; 3:381; 5:530; 6:51)

Alexander Neibaur, en jøde fra England og tandlæge af profession, som var blevet omvendt til kirken, blev af sin søn, kort før sin død, stillet dette spørgsmål: „Far, du har før fortalt om dine lange og vanskelige oplevelser, og vi har lyttet med megen indlevelse og interesse, men lad mig spørge dig nu, er det alt det værd? Er evangeliet alt det værd, som du har ofret?”

Vidnesbyrdets og sandhedens glans tændte flammer i de svage øjne hos denne gamle hebraiske profet og digter, og han hævede sin stemme i fast og højtidelig forsikring, Idet han sagde:

„Ja! Ja! og mere til! Jeg har set min Frelser. Jeg har set naglegabene i hans hænder! Jeg ved, at Jesus er Guds Søn, og jeg ved, at dette værk er sandt, og at Joseph Smith var en Guds profet. Jeg ville gennemgå alle mine lidelser og mere, meget mere til den den tiden, ja, selv hvis jeg skulle dø på sletterne for det, og min krop ædes af ulvene.” (*The Utah Genealogical and Historical Magazine*, 5:62)

Da Lorenzo Snow var 22 år gammel og havde været med-

lem af kirken i et halvt år, fik han sin patriarkalske velsignelse af patriarken Joseph Smith, sen., far til profeten. Deri fik han at vide: „Du skal have en tro der er lige så stor som Jareds broders.” (Thomas G. Romney: *The Life of Lorenzo Snow*, side 1. 1955) Jareds bror var en mand med så stor tro, at „det, som var inden for sløret, ikke kunne skjules for ham, og derfor så han Jesus og blev undervist af ham.” (Ether 3:20)

Mange år senere, da han hørte, at præsident Wilford Woodruff var død, klædte præsident Snow sig i sit hellige tempeltøj, trak sig tilbage til det hellige alter i Salt Lake Templet og udøste sit hjerte for Herren. Han mindede Herren om, hvordan han havde tigget om, at præsident Woodruff måtte overleve ham, så han ikke ville blive kaldet til at bære de svære byrder og ansvaret ved at skulle lede kirken. „Ikke desto mindre”, bad han, „din vilje ske. Jeg har ikke søgt om dette ansvar, men hvis det er din vilje, vil jeg stille mig til rådighed og bede om din vejledning og instruktion. Jeg beder dig vise mig, hvad du ønsker, jeg skal gøre.”

Efter at have afsluttet sin bøn, forventede han et svar, en eller anden særlig manifestation fra Herren. Han ventede — og ventede — og ventede. Der kom ikke noget svar, ingen manifestation. Han forlod værelset i dyb skuffelse, gik gennem det celestiale værelse og ud i den lange korridor, der førte til hans eget værelse og her oplevede han en overmåde vidunderlig manifestation. En af de skønneste beskrivelser af denne oplevelse fortælles af hans barnebarn Allie Young Pond: En dag gik hun og præsident Snow inde i Salt Lake Templet, og hun beretter om denne samtale:

„Da vi havde forladt hans værelse, og mens vi endnu var i den lange korridor, der fører ind til det celestiale værelse, gik jeg flere skridt foran bedstefar, da han standsede mig og sagde: „Vent et øjeblik, Allie. Jeg vil gerne fortælle dig

noget. Det var lige her, at Herren Jesus Kristus viste sig for mig, dengang præsident Woodruff var død. . .’

Så kom bedstefar et skridt nærmere, og strakte sin hånd frem og sagde: „Han stod lige her, omkring tre fod oven over gulvet. Det så ud, som om han stod på en plade af rent guld.”

Bedstefar fortalte mig, hvilken strålende personlighed, Frelseren er, og beskrev hans hænder, fødder, ansigt og smukke, hvide kappe, som alt sammen var af en sådan hvidhed og så strålende, at han næppe kunne udholde at se på ham.

Så kom bedstefar endnu et skridt nærmere, lagde sin hånd på mit hoved og sagde: „Og nu, mit barnebarn, vil jeg gerne have, du husker, at dette er din bedstefaders vidnesbyrd, at han fortalte dig med sine egne læber, at han virkelig så Frelseren her i templet og talte med ham ansigt til ansigt.” (*Deseret News*, Church Section, 2. april 1938)

Alfred Douglas Young, der tidligt blev omvendt til kirken, talte med sin bror om morgenen den 17. september 1841 om evangeliets principper, da han af Anden blev tilskyndet til at gå til et hemmeligt sted. Inde i skoven i nogen afstand fra sin brors hus, blev han i et syn af en engel opfordret: „Følg mig!”

„Han steg opad i den retning, hvorfra han kom, og jeg fulgte ham. Han tog mig med ind i Gud Faderens og Sønnen Jesu Kristi nærvær. Der var et rækværk mellem os. Men jeg så dem sidde på en trone. Jeg havde i mine hænder mange neg af hvide, helt hvide.

Der var et alter til venstre for mig og også et lige foran mig. Det til venstre for mig syntes at være omkring en meter højt, det andet foran mig omkring en halv meter. Jeg lagde hvide-negene, jeg havde i hænderne, på alteret til venstre for mig som et offer til Herren. Jeg lagde mig på knæ ved alteret foran mig, som stod foran tronen.

Jeg bad i Sønnens, Jesu Kristi, navn Gud Faderen acceptere det offer, jeg havde lagt på alteret.

Mens jeg bad, blev rækværket fjernet, og jeg rejste mig. Jesus rejste sig også, trådte ned fra Faderens side og kom hen til mig, hvor jeg stod. Jeg var i deres nærvær og stirrede på deres herlighed.

Så sagde Jesus til mig: „Dit offer er godkendt, og vil du gerne vide, hvad det betyder?” Jeg svarede: „Ja, Herre.” Englen, min ledsager, sagde: „Sel!” Og jeg så noget, der syntes at være et ubegrænset antal mennesker, der var kommet fra alle nationer, slægter, tungemål og folk omkring Guds trone, og de faldt på knæ og tilbad ham og herliggjorde ham, så sagde Jesus: „Disse er dem, som du skal blive et middel til at bringe ind i min Faders rige, og dette er betydningen af det offer, du har lagt på alteret.” (Alfred Douglas Young: *Autobiographical Journal*, siderne 3-13. 1808-1842)

Ældste Orson F. Whitney fortæller, at mens han var missionær i USA's østlige stater, fik han et syn:

„Jeg syntes at være i Getsemane Have som vidne til Frelserens lidelser. Jeg så ham så tydeligt, som jeg nogensinde har set nogen. Stående bag et træ i forgrunden så jeg Jesus sammen med Peter, Jakob og Johannes, da de kom gennem en lille, skævt dør til højre for mig. Efterladende de

Profeten Joseph skrev, at under indvielsen af Kirtland Templet „viste Frelseren sig for nogle”

tre apostle dér efter at have sagt, at de skulle knæle og bede, gik Guds Søn over til den anden side, hvor også han knælte og bad. Det var den samme bøn, som alle bibel-læsere kender: „Ah, min Fader, hvis det er muligt, så lad denne kalk gå mig forbi. Men ske ikke min vilje, men din.”

Han bad, med tårerne strømmende ned ad kinderne, der var vendt mod mig. Jeg blev så rørt over dette syn, at også jeg græd af ren og skær medfølelse. Hele min sjæl var med ham, jeg elskede ham af hele mit hjerte og længtes efter at være sammen med ham, som jeg aldrig havde længtes efter noget før.

Lidt senere rejste han sig og gik hen, hvor han havde bedt apostlene knæle — de sov fast! Han ruskede dem blidt, vækkede dem og spurgte dem bedrøvet i en mildt bebrejdende tone, uden at vise det mindste tegn på vrede eller utålmodighed, om de ikke kunne våge med ham i én time. Her stod han, med den tunge byrde af hele verdens synder hvilende på sine skuldre, med enhver mands, kvindes og barns kvaler brændende i sin følsomme sjæl — og så kunne de ikke våge med ham blot i én time!

Då han kom tilbage til sin plads, opsendte han den samme bøn som før; så gik han tilbage og fandt dem igen sovende. Igen vækkede han dem, påmindede dem og vendte endnu engang tilbage og bad. Tre gange gentog dette sig, og da var jeg fuldstændig bekendt med hans udseende — ansigt, skikkelse og bevægelser. Han havde en prægtig skikkelse og lignede en konge — slet ikke den svage, lidt vege person, som visse malere har skildret, men den selv-samme Gud, som han var og er og så sagtmodig og ydmyg som et lille barn.

Pludselig syntes forholdene at skifte, men omgivelserne forblev stadig de samme. I stedet for som før, var det nu efter korsfæstelsen, og Frelseren og de tre apostle stod sammen i en gruppe til venstrestre for mig. De skulle til at stige til himmels. Nu kunne jeg ikke udholde det længere. Jeg løb frem fra mit skjulested, faldt ned for hans fødder, omfavnede hans ben og tryglede ham om at tage mig med sig.

Jeg vil aldrig nogensinde glemme den kærlige og milde måde, hvorpå han bøjede sig ned, hjalp mig op og omfavnede mig. Det føltes så levende, så virkeligt. Jeg mærkede varmen fra hans krop, da han holdt mig i sine arme og blidt sagde: „Nej, min søn, disse har gjort deres arbejde; de kan komme med mig, men du må blive og gøre dit arbejde færdigt.” Jeg klyngede mig stadig til ham, idet jeg så op i hans øjne — for han var højere end jeg — bønfuldt jeg ham inderligt. Han smilede og sagde: „Det vil afhænge fuldstændig af dig selv.” (Orson F. Whitney: *Through Memories Halls*, side 82, 1930)

Da præsident David O. McKay var på sin verdensomrejse og nærmede sig Apia på Samoa ombord på et skib, fortæller han, oplevede han i et syn noget ubeskriveligt ophøjet.

„I det fjerne så jeg en skøn, hvid by. Selvom den var langt borte, syntes jeg at kunne se, at der var træer med søde og saftige frugter, buske med fantastisk kurlørløse blade og blomster med strålende farver i overdådighed alle veje. Den klare himmel ovenover syntes at reflektere

smukke farveafskyninger. Så så jeg en stor samling mennesker, der nærmede sig byen. Alle bar de hvide, flagrende kapper og en hvid hovedbeklædning. Straks syntes min opmærksomhed at samle sig om deres leder, og selv om jeg kun kunne se hans ansigt og legeme i profil, genkendte jeg ham som min Frelser! Udstrålingen fra hans ansigt var vidunderlig at skue! Der var en ophøjet fred omkring ham — det var guddommelig!

Byen, forstod jeg, var hans. Det var Den evige Stad. Og folket, der fulgte ham, skulle bo der i fred og evig lykke.

Men hvem var de?

Som om Frelseren læste mine tanker, svarede han ved at pege på en halvcirkel, som da viste sig over dem, og på hvilken der med guld var skrevet disse ord:

„Disse er dem, som har overvundet verden — som virkelig er blevet født pány!” (*Cherished Experiences*, side 102. Samlet af Clare Midlemis, 1955)

Der lever nogle i dag, som har oplevet en vidunderlig personlig manifestering af Frelseren, men som har været forhindret i at fortælle om deres oplevelser.

Dette er sandelig Kristi Kirke, og han kan manifestere sig til, hvem han vil.

I sin afslutningstale ved generalkonferencen i april 1974 henviste præsident Spencer W. Kimball til en drøm, som præsident George F. Richards, som på det tidspunkt var præsident for De tolv Råd, havde haft. Præsident Richards sagde:

„Det er ikke forkert af os at have betydningsfulde drømme . . . for mere end 40 år siden havde jeg en drøm, som jeg er sikker på, var fra Herren. I denne drøm var jeg i min Frelseres nærvær, som han stod midt i luften. Han sagde ikke et ord til mig, men min kærlighed til ham var så stor, at jeg ikke har ord, der kan beskrive den. Jeg ved, at intet jordisk menneske kan elske Herren, som jeg oplevede den kærlighed til Frelseren, medmindre Gud åbenbarer den til ham. Jeg ville være blevet i hans nærvær, men der var en kraft, der trak mig væk fra ham.

Som følge af drømmen havde jeg den følelse, at ligegyldigt hvad, der måtte kræves af mine hænder, hvad end evangeliet måtte føre mig ind i, så ville jeg gøre, hvad der ville blive forlangt af mig, også hvis det var at skulle opgive livet . . .

Hvis blot jeg kan være med min Frelser og have den samme følelse af kærlighed, som jeg havde i den drøm, vil det blive målet for hele min tilværelse, mit livs ønske.” (*Ensign*, side 119. Maj 1974)

Præsident Joseph Fielding Smith har skrevet: „Der er tusinder, der tror på Herrens løfte om, at hver sjæl, der aflægger sine synder, kommer til mig, påkalder mit navn og adlyder min røst samt holder mine befalinger, skal se mit ansigt og vide, at jeg er.” (L. & P. 93:1) Og dette løfte er til alle mennesker hvor som helst, så alle kan vide, hvis de vil.” (*Improvement Era* 33:726)

Ivan J. Barrett, professor i kirkehistorie og doktriner ved Brigham Young University. Virker også som patriark for BYU stav.

Natten før han døde

AF DAVID H. YARN, jr.

Det var torsdag, den femte dag i passionsugen, den uge, da Jesus skulle lide, den uge, hvor han skulle være det sonende offer — det forfærdelige forspil til hans herlige opstandelse. Efter hans instruktioner gik Peter og Johannes ind i Jerusalem, og efter at de havde truffet en bestemt mand, arrangerede de med ham, at de kunne benytte et

stort værelse ovenpå, som de så gjorde klar til at Herren og de tolv kunne fejre påske.

Den aften da de var samlet, opstod der en strid mellem dem, sådan som det tidligere havde været tilfældet, med hensyn til, „hvem af dem der skulle regnes for den største“ (Lukas 22:24). Hertil sagde Herren bl.a. til brøderne: „Den ældste iblandt jer skal være som den yngste, og føreren som den, der tjener“ (Lukas 22:26). Da det samme stridsspørgsmål var opstået tidligere, havde Jesus benyttet eksemplet med det lille barn for at instruere sine stridbare disciple. Ved en sådan lejlighed, da han havde stillet et lille barn imellem dem, sagde han: „Sandelig siger jeg eder: hvis I ikke vender om og bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.“

Den, der altså vil ydmyge sig og blive som dette barn, han er den største i Himmeriget“ (Matt. 18:3-4)

Men denne påskeaften gav han dem et mere dramatisk eksempel som et storslået forord til et endnu større og uforligneligt eksempel, han selv skulle vise senere den aften under sin angst i Getsemane, da „hans sved blev som blodsdråber, der faldt ned på jorden“ (Lukas 22:24), under sine lidelser og ydmygelser i løbet af natten. Og som næste dag endte med korsfæstelse og død. Johannes sagde: „Så rejser han sig fra måltidet og lægger sin kappe fra sig, og han tog et linnedklæde og bandt det om sig. Derefter hældte han vand i vaskefadet, og han begyndte at tvætte disciplenes fødder og at tørre dem med linnedklædet, han havde bundet om sig“ (Johs. 13:4-5).

„Da han nu havde tvættet deres fødder og havde taget sin kappe på og atter sat sig til bords, sagde han til dem: Forstår I, hvad jeg har gjort ved jer?

I kalder mig mester og Herre, og I har ret, thi jeg er det.

Når nu jeg, jeres Herre og mester, har tvættet jeres fødder, så er også I skyldige at tvætte hverandres fødder.

Thi det var et forbillede, jeg gav jer, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort ved jer“ (Johs. 13:12-15).

Det var et majestætisk og guddommeligt eksempel som svar på disciplenes skænderier om storhed.

Det var ikke ret meget senere, at Herren sagde: „Sandelig, sandelig siger jeg eder: en af jer vil forråde mig“ (Johs. 13:21). Snart efter „dyppede han brødet“ og gav det til Judas Iskariot og sagde til ham: „Hvad du gør, gør det snart!“ (Johs. 13:27). „Efter at han havde fået stykket, gik han straks ud, og det var nat“ (Johs. 13:30).

Forudseende de kommende begivenheder erklærede Herren nu til de 11 apostle: „Nu er Menneskesønnen herliggjort, og Gud er herliggjort i ham“ (Johs. 13:31), og „Børnlille! Kun en liden stund bliver jeg endnu hos jer . . . Hvor jeg går hen, kan I ikke komme,“ det samme siger jeg nu også til jer“ (Johs. 13:33).

Det var under disse omstændigheder, at Herren erklærede over for sine apostle: „En ny befaling giver jeg jer, at I skal elske hverandre; ligesom jeg har elsket jer, skal også I elske hverandre.

Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed“ (Johs. 13:34-35).

For den, som er bekendt med Jesu belæringer, vil det være naturligt at spørge: „Hvorfor kaldte han dette en ny be-

faling, når han havde prædikeret kærlighed lige fra begyndelsen af sin mission?“ Grundlaget for alle saligprisningerne i Bjergprædiken er kærlighed. I den prædiken forkyndte han også, at man ikke blot skal have kærlighed til sin næste; han udfordrede dem: „Elsk jeres fjender, velsign dem, som forbander jer, gør godt imod dem, der hader jer, og bed for dem, som forfølger jer“ (Matt. 5:44). Han demonstrerede kærlighed og barmhjertighed ved at rense de spedalske og helbrede den lamme mand, høvedsmandens tjener, kvinden med en blodsygdom såvel som en hel hær af andre. Han fik den stumme til at tale, den blinde til at se og den døde til at høre. Han udrøvede onde ånder og oprejste enkens søn, Jairus' datter og Lazarus fra de døde, gav dem og andre tilbage til jordelivet.

Han drog omsorg for de fattige, lærte menneskene at give almisser, bespiste mængden, tilgav synd og lærte menneskene at tilgive. Desuden havde han opsummeret alle budene i det første og det andet bud: at elske Herren af hele vort hjerte, sjæl, sind og styrke, og at elske vor næste som os selv (Mark. 12:30-31).

Denne nye erklæring, som Jesus kom med til sine apostle, eliminerede ikke pludseligt de andre befalinger. Snarere prøvede Herren at få sine disciple til at forstå, at hvis man virkelig holdt de første to bud, så ville man uvilkårligt

Han er det guddommelige kriterium, efter hvilket vi bør forme vor tilværelse.

derved også holde alle de andre. Hvem kunne elske Herren af *hele* sit hjerte, med *hele* sin sjæl, af *hele* sit sind og med *al* sin styrke, og så samtidig overtræde Herrens andet bud? Da apostlen Johannes skrev sit første brev, sagde han: „Mine elskede, det er ikke et nyt bud, jeg skriver til jer, men et gammelt bud, som I har haft fra begyndelsen. Det gamle bud er det ord, I har hørt” (1. Johs. 2:7).

Senere forklarede han: „Thi dette er det budskab, I har hørt fra begyndelsen, at vi skal elske hverandre” (1. Johs. 3:11).

Med anvendelse af Herrens ord sagde Johannes: „Alligevel er det et nyt bud, jeg skriver til jer; det viser sig som sandhed i ham og i jer, thi mørket viger, og det sande lys skinner . . .

Den, som elsker sin broder, bliver i lyset, og han støder ikke an” (1. Johs. 2:8, 10).

I disse vers giver Johannes den Elskede et vigtigt stikord til betydningen af Jesu udtalelse i hans omtale af om befallingen om at elske som værende både „gammel” og „ny”. I hvert fald så tidligt som på Mose tid var det noget, som skriften talte om, at „du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele din styrke” (5. Mosebog 6:5), og „du skal elske din næste som dig selv” (3. Mosebog 19:18).

Selvfølgelig var befallingen til at elske „gammel”. Men, som Johannes antydede, at da Jesus kom ind i verden, var han „det sande lys”, og „det nye bud” var „som sandhed i ham” og „bliver i lyset” (1. Johs. 2:8, 10). Herren var „det sande lys”, den personlige legemliggørelse eller personificering af den befaling.

Jesus Kristus var og er det guddommelige eksempel på kærlighed. Med hans komme blev budet om at elske givet på ny og blev derved „nyt”. Johannes’ hentydning, til budskabet om at elske som værende både „nyt” og „gammelt” på hans tid, er i vor forvaltningsperiode analog med både evangeliet og nogle af dets dele betegnet som både „nye” og „evigtvarende” (L. & P. 22:1; 132:4).

Men skrifterne lægger yderligere betydning i Herrens udtalelse om „en ny befaling”, for da han sagde: „En ny befaling giver jeg jer, at I skal elske hverandre”, gav han sine disciple et nyt kriterium. Tidligere havde han sagt „Elsk din næste som dig selv”, men nu sagde han „Elsk hverandre, som jeg har elsket jer”. Nu var det ikke længere tilstrækkeligt for mennesker at benytte deres eget jordiske selv som kriterium for at elske, men vi skulle bruge det guddommelige kriterium, nemlig Herren selv.

På lignende måde instruerede han de 12 nephitiske disciple, da han stillede dem spørgsmålet „Hvad slags mænd burde I da ikke være?” og derpå besvarede sit eget spørgsmål ved at erklære: „Sandeligt siger jeg jer: Som jeg er” (Nephi 27:27). Han er det guddommelige kriterium, efter hvilket vi bør forme vor tilværelse.

En af Mormons Bogs store profeter gav os yderligere indsigt i den „nye befaling” og forståelse af Jesus som vort eksempel på kærlighed, da han sagde: „Men den kærlighed, som er Kristi rene kærlighed, forbliver evindelig; og den, som på den yderste grad findes i besiddelse af den, med ham er alt vel.

Derfor, mine elskede brødre, bed til Faderen af jeres ganske hjerte, at I må være fyldt med denne kærlighed, som han har skænket alle dem, som er hans Søns, Jesu Kristi sande efterfølgere, så I kan blive Guds sønner, at når han kommer, vi da må være ham lig; thi vi skal se ham, som han er. Gid vi må have dette håb og blive renset, ja, ligesom han er ren. Amen.” (Moroni 7:47-48)

I disse belæringer fra Mormon gennem hans søn Moroni lærer vi om den kærlighed, som er Kristi rene kærlighed, og at den rene kærlighed, som Kristus ejer, er den slags kærlighed, som han ønsker, at mennesker skal have.

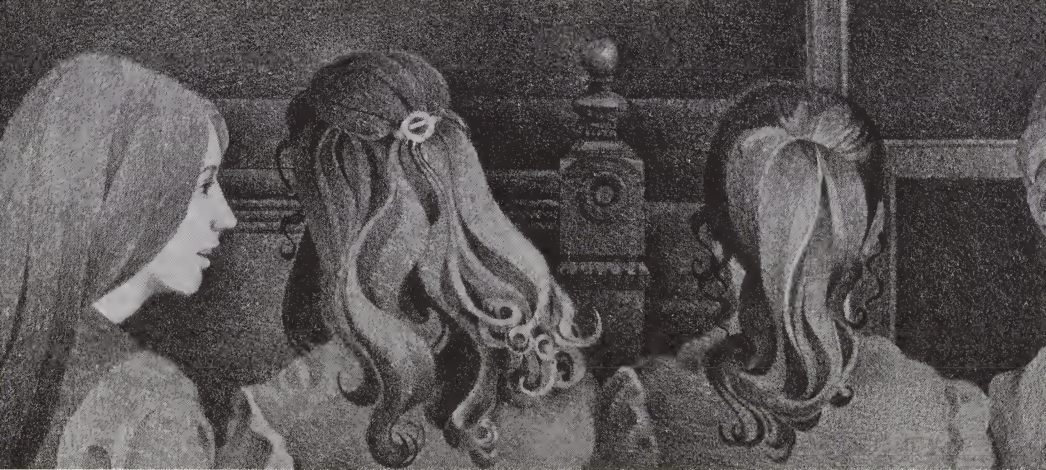
Skrifterne giver os endnu en indsigt i Herrens mening, da han sagde: „En ny befaling giver jeg jer”, for han sagde også til sine apostle: „Derpå skal alle kende, at I er mine disciple, om I har indbyrdes kærlighed” (Johs. 13:35).

I sine tidlige belæringer om kærlighed havde Herren opfordret sine disciple til at elske alle mennesker. Det var en vidtrækkende eller almindelig befaling: elsk enhver, elsk din næste som dig selv. Men i den situation, hvor han gav „den nye befaling”, var der tale om strid blandt De tolv over spørgsmålet om, hvem der var den største. Selvom de øvrige ikke vidste det på det tidspunkt, ville en af dem, Judas Iskariot, den aften åbenlyst forråde Herren, og derefter ville Herren nogle få timer senere give sit liv som det ypperste eksempel på kærlighed. Midt under disse omstændigheder ser vi Herren give os en befaling om at elske, der ikke blot var omfattende og generel som den tidligere befaling, men som var detaljeret og meget specifik. Det vil sige, han fortalte sine disciple, at de skulle elske hverandre, ligesom han elskede dem. Og desuden ville alle mennesker, hvis disciplene ville elske hverandre, vide, at de var hans disciple: at elske mennesker i al almindelighed er ikke tilstrækkeligt; disciplene skulle helt specifikt elske hverandre.

Som opsummering kan vi se, at skrifterne mindst giver os disse tre grundlæggende forklaringer på Herrens ”nye befaling”. For det første, at befallingen til at elske både er „ny” og „gammel”, ligesom det gengivne evangelium afslører både „en ny” og „en evigtvarende” pagt. For det andet giver „den nye befaling” menneskene et højere kriterium for kærlighed, for i den opfordrede Herren sine disciple til at elske hverandre ”som jeg har elsket jer”. Og for det tredje bekendtgjorde Herren, at kendetegnet på hans disciple skulle være, at de ville have kærlighed til hverandre. Det er ikke nok for nogen at „elske alle mennesker”, et belejligt begreb, bad hvilken selv den tilsyneladende humanist kan skjule sig, men en Herrens discipl vil også helt bestemt elske andre disciple.

Det var en udfordring til de oprindelige Tolv — en udfordring, som de øjensynligt pludseligt var blevet opmærksomme på. Og betydningen af den udfordring for os som disciple, der har hans kærlighed som standard, er ikke ringere end for dem.

Dr. David H. Yarn, jr. er professor i filosofi ved Brigham Young University og virker som medlem af kirkens melkisedske præstedømmes læseplans-komité. Han bor i Orem 23. ward i orem Utah Sharon stav.

Bed for farmand

AF ELAINE S. McKAY

Illustreret af James Christensen

I april måned for 21 år siden kom jeg for første gang ind i Salt Lake Tabernaklet til en af kirkens generalkonferencer. Jeg var imponeret af bygningens størrelse men endnu mere af de generalautoriteter, som var samlet der, og hvis ånd syntes at fylde hele rummet.

Under min opvækst havde mange af dem besøgt vores lille gren i staten Montana. Vi havde ikke fjernsyn, og kunne heller ikke høre konferencerne i radio. Så vi glædede os til hvert eneste besøg som en særlig velsignelse. Generalautoriteterne havde, forekom det mig, en kraft og en tro frem for alle andre mænd.

Og så på en april dag for 21 år siden opdagede jeg en af kilderne til en generalautoritets styrke.

Jeg sad sammen med ældste Ezra Taft Bensons seks børn, hvoraf jeg på college delte værelse med den ene. Min interesse blev øget, da præsident McKay rejste sig og annoncerede den næste taler. Jeg betragtede ærbødigt ældste Benson, som jeg endnu ikke havde truffet, da han gik hen mod mikrofonen. Han var 182 cm høj, en mand med filosofisk doktorgrad,

internationalt kendt som U.S.A.'s landbrugsminister og et særligt vidne for Herren, en mand som syntes afklaret og sikker, en mand som havde talt til tilhørere overalt i verden. Pludselig rørte en hånd min arm. En lille pige lænede sig ind over mig og hviskede ivrigt: „Bed for farmand“.

En smule overrasket tænkte jeg: „Det budskab bliver sendt hele rækken hen, og det er mig, der skal lade det gå videre. Skal jeg sige „bed for ældste Benson“? Skal jeg sige: „Du må hellere bede en bøn for din far“? Men klar over, at det hastede, lænede jeg mig over mod min nabo og hviskede ganske enkelt: „Bed for farmand“.

Jeg så, at denne hvisken bevægede sig henad rækken, til den endte dér, hvor søster Benson sad, allerede med hovedet bøjet. Mange gange siden da har jeg tænkt tilbage på det budskab: bed for farmand, hjemmets patriark. Bed for ham, når han virker som stavspræsident eller som hjemmelærer. Bed for ham, når han bliver administrerende sekretær for en forening, når hans virksomhed blomstrer, eller når han går ned i løn. Bed når han giver råd

under en familiehjemmeaften. Bed for farmand, når han må tage meget overarbejde for at Søren kan rejse på mission og Dagny studere videre på universitetet. Bed for ham, når han taler ved et nadvermøde eller giver mor en velsignelse, så hun igen kan blive rask. Bed, når han døber Rasmus eller giver en lille, nyfødt baby et navn og en faders velsignelse. Og skulle han komme hjem om aftenen, træet og skuffet, så bed for ham. Bed for farmand i alt, hvad han foretager sig — i det små og i det store.

Som årene er gået, har der været mange generalkonferencer, og hver gang præsident Benson har stået og skulle tale, har jeg tænkt: „Hans børn, som er spredt over hele kontinentet, er nu forenede i bøn for deres far.“

Og jeg er kommet til at tro, at det korte budskab, der blev sendt videre for ca. 21 år siden, er det vigtigste budskab en familie kan deles om. Hvilken ekstraordinær kraft og tro enhver mand kan få til at møde livets daglige udfordringer, hvis et eller andet sted i verden hans datter eller søn hvisker „bed for farmand“.

Børnenes bøn

Hele eftermiddagen havde børnene fyldt huset med de dejlige lyde af leg og latter. Men hen mod aften kom Joseph Smith for at fortælle far, at nogle onde mænd havde samlet sig i en flok, der søgte efter ham for at gøre ham fortræd, og det gjorde, at en følelse af frygt og bekymring faldt over alle.

Lidt efter kom også nogle af „broder Joseph“'s venner til huset og tilbød at hjælpe ham til flugt, eller at blive hos ham hele natten for at beskytte ham mod hoben.

I stedet for eftermiddagens lykkelige leg var børnenes tanker nu fyldt med bekymringer. De elskede broder Joseph. Han havde altid et smil og et venligt ord tilovers for dem, og han syntes aldrig at have for travlt til at standse op og tale med dem, når han vandrede omkring i gaderne i Kirtland, Ohio.

Mens de voksne diskuterede, hvordan profeten bedst kunne beskyttes, gik børnene og deres legekammerater til mors soveværelse for at tale om, hvordan de kunne hjælpe deres kære ven.

Den ældste dreng var lige fyldt ti år og den yngste var kun fire år gammel. Med hviskende stemmer kom de med deres forslag, men ingen var rigtig i stand til at løse problemet, før en syvårig pige stille sagde: „Jeg ved, hvad

vi kan gøre. Vi kan bede til vor himmelske Fader om at han vil beskytte broder Joseph mod alt ondt“.

Tårer fyldte hans øjne og trillede ned ad kinderne. Og da børnene rejste sig efter bønnen, hørte han en af dem sige: „Jeg ved, at broder Joseph vil være i sikkerhed nu. De onde mænd kan ikke skade ham“.

Han tørrede øjnene og vendte så tilbage til det værelse, hvor mændene stadig talte om hans sikkerhed. Joseph Smith takkede dem og forsikrede dem, at de ikke behøvede at bekymre sig om hans sikkerhed. Han opfordrede dem til at tage hjem og hvile, for han behøvede ikke længere at spekulere på at flygte eller på at få beskyttelse for natten, for han vidste, at børnenes bøn var blevet hørt.

Alle hvilede roligt hele natten, og om morgenen spiste de taknemmelige børn morgenmad sammen med deres elskede profet Joseph Smith.

I samme øjeblik kom mor forbi døren, der stod på klem, og hun hørte forslaget. Hun skyndte sig til det værelse, hvor mændene talte sammen, og hviskede noget til broder Joseph. Han bad de andre undskyldte sig og gik med hende, og de kom hen til soveværelsedøren, lige tidsnok til at se børnene knæle og høre deres enkle bøn om sikkerhed for ham.

Fra ven til ven

AF ÆLDSTE HUGH B. BROWN
fra De tolv Råd

For nylig havde jeg lejlighed til at besøge Det hellige Land — at gå, hvor Jesus gik, at knæle, hvor han knælte, og at bede, hvor han bad. Jeg var dybt bevæget, da det gik op for mig, at nogle af de mest rørende begivenheder under hans guddommelige gerning havde med små børn at gøre.

Hele hans gerning, både før hans korsfæstelse og efter hans opstandelse, viser hans ømme følelser over for de små. En af hans betydeligste udtalelser var „Lad de små børn komme til mig; dem må I ikke hindre; thi Guds rige hører sådanne til“ (Markus 10:14).

Skriften beretter om Frelserens besøg i Amerika kort tid efter hans korsfæstelse i Jerusalem. Voldsomme jordskælv, uvejr og ulykker af enhver art plagede på det tidspunkt landet Bountiful, og mange mennesker omkom. Af dem, der blev tilbage, samlede en gruppe sig nær ved templet og bønfaald Gud om hjælp.

Mens de bad og talte om de voldsomme omskiftelser, talte en stemme fra Himlen. Det var ikke en barsk stemme og heller ikke en kraftig stemme, men det var en stille stemme, som gennemtrængte deres hjerter, som hørte den. Men de kunne ikke forstå ordene. Påny talte stemmen, men de forstod stadig ikke, hvad den sagde. Og så talte stemmen igen for tredje gang, og folkets øren blev åbnede, så de kunne forstå, og deres øjne så op mod himlen, da stemmen sagde: „Se, min Søn, den elskede, i hvem jeg har velbehag, i hvem jeg har helliggjort mit navn, hør ham“. Forestil jer, at I selv havde været til stede ved den lejlighed!

Så talte Frelseren til folket: „Se, jeg er Jesus Kristus, om hvem profeterne vidnede, at han skulle komme til verden”. Hele folket indbød han til at komme frem og føle naglegabene i hans hænder og fødder og spydsåret i hans side så de kunne vide, at han var den lovede Frelser, som var blevet slået ihjel for verdens skyld.

Efter at alle de forsamlede en for en var kommet frem og havde fået dette vidnesbyrd, råbte de i kor: „Hosianna! Velsignet være den allerhøjeste Guds navn!” (Se 3. Nephi 11:17). Og de faldt på knæ for Jesu fødder og tilbad ham.

Frelseren bad om, at alle, der var syge eller bekymrede, måtte blive bragt til ham, og han helbredte hver eneste af dem. Så bad han forældrene bringe deres små børn derhen. Og folket kom med deres børn og anbragte dem på jorden nær ved ham, og Jesus stod midt iblandt dem. Prøv at forestille jer dette smukke sceneri: en stor skare mennesker, der omringer Frelseren, som han står der midt iblandt dem med børnene nærmest ved sig og belærer dem om de evangeliske principper!

Jesus bad mængden knæle, og allesammen — mænd, kvinder og børn — knælede for Frelseren. Og han selv knælede med dem og bad til sin Fader. Skriften beretter, at mens han bad, græd han, og virkningen på folk omkring ham var så stærk, at de ikke kunne rejse sig, før han befalede dem det. Og derpå tog Frelseren, der stadig græd, børnene en for en og velsignede dem og bad til Faderen for dem.

Og da han havde gjort dette, græd han pány og sagde til mængden: „Se jeres små” (3. Nephi 17:23).

Mine små brødre og søstre, verdens Frelser er jer nær. Gør det til en vane at bede til vor himmelske Fader i Jesu Kristi navn hver morgen, før I går i skole eller på arbejde eller ud for at lege. Fortæl ham, at I skal til at begynde endnu en hverdag, og at I behøver hans hjælp dagen igennem, og at I vil komme tilbage og rapportere til ham om aftenen. Hvis I vil gøre det og derpå hele dagen tænke på, at I skal aflægge den rapport, så vil det være en stor hjælp for jer. Det vil give jer styrke til at overvinde det onde og alle fristelser, vanskeligheder og skuffelser, og det vil gøre jer til venner med verdens Frelser, som elsker jer med en kærlighed, der overgår menneskelig forstand.

Abrahams offer

I mange, lange år havde Abraham og hans hustru Sara håbet på at få et barn. Men de var begge blevet gamle, og de følte, at det var for sent for dem at modtage den velsignelse, som de ønskede.

Men så kom der en dag tre fremmede for at besøge Abraham. Han bød dem velkommen og gav dem meget at spise. Mens de spiste, spurgte den ene gæst: „Hvor er Sara?“. Og så profeterede han: „Hun skal få en søn“.

Sara hørte ham sige det, og hun lo, fordi hun og Abraham var så gamle. Men senere fandt Sara og Abraham ud af, at de mænd, der havde besøgt dem, var himmelske sendebud, og profetien blev opfyldt.

Sara fik virkelig en søn, og de kaldte ham Isak, der betyder at fryde sig.

Her er historien om Isak, sådan som den blev fortalt til en gruppe unge mennesker af ældste Melvin J. Ballard, et medlem af De tolv Apostles Kvorum, engang før hans død i 1939:

I husker historien om, hvordan Abrahams søn fødtes efter mange års venten, og hvorledes han af sin ærværdige fader Abraham blev betragtet som mere dyrebar end alle hans andre besiddelser, og at Abraham midt i al sin glæde blev befalet af ofre sin eneste søn som offer til Herren. Han adlød. Kan I forestille jer, hvordan Abraham følte ved denne lejlighed? Hvad tror I, han følte, da han så Isak sige farvel til sin mor, Sara, for at rejse i tre dage til et udpeget sted, hvor ofret skulle gives?

Forestil jer, at det næsten var umuligt for fader Abraham at skjule sin sorg og smerte ved afskeden, men han og hans søn rejste alligevel trofast i tre dage mod det udvalgte sted, og Isak bar brændet, som skulle bruges

til ofringen. De to andre, som var med em, fik besked på at blive tilbage, mens Abraham og hans søn gik op på bjergtet.

Så sagde drengen til sin far: „Hvorledes, far, her er ilden og brændet, men hvor er dyret til brændofferet?“

Det må være gået fader Abraham lige til hjertet at høre den oprigtige og tillidsfulde søn sige: „Du har glemt offeret“. Idet han så på Ynglingen, den forjættede søn, kunne den stakkels far kun sige: „Gud vil selv udse sig dyret til brændofferet, min søn!“

Sammen gik de op på bjergtet, sammen samlede de sten og lagde brændet på dem. Så blev Isak bundet på hænder og fødder og lagt på brændet oven på alteret. Jeg formoder, at Abraham som enhver anden far har givet sin søn et farvelkys og en velsignelse, og at hans sjæl i denne stund må have været ude af sig selv af fortvivlelse ved at tænke på, at hans søn skulle dø ved sin egen fars hånd. Alt blev udført, indtil det kolde stål glimtede i solen, og hånden, som skulle udgyde livsblodet blev løftet, så sagde en Herrens engel: „Det er nok“.

Så sagde engelen: „Ræk ikke din hånd ud mod drengen og gør ham ikke noget; thi nu ved jeg, at du frygter Gud og end ikke sparer din søn, din eneste, for mig!“ (1. Mosebog 22:12).

Abraham løftede hovedet og så en buk, der var blevet fanget i et tornekrat. Han tog bukken og ofrede den til Herren i stedet for sin søn.

Og Herrens engel talte igen til Abraham og sagde: „I din sæd skal alle jordens folk velsignes, fordi du adlød mig“ (1. Mosebog 22:18).

Saidu skyndte sig efter kamelkaravanen, mens hans fødder gled i det bløde sand i Sahara-ørkenen. Idag bevægede kamelerne sig hurtigt afsted, som om Niger-området af ørkenen slet ikke var så umådelig varmt og tørt et landskab at rejse i.

Saidu sukkede og forsøgte at gå endnu hurtigere. Han kunne ikke drømme om at lade nogle af de andre tuaregs (ørkennomader) få det at vide, men han var ved at blive meget træt. At drive kamelerne sammen om morgenen og derpå hele dagen føre dem gennem ørkenen var et hårdt og anstrengende arbejde, som nok kunne gøre én meget tørstig.

Pludselig snublede Saidu og stødte mod en kamel. Den sparkede ud efter ham, og så bevægede den sig efter et øjeblik betænkningsløst ud over det glatte sand.

„Undskyld, far“, sagde Saidu, beklagende sin klodsethed. Den høje mand, der gik lige foran ham så bistert på ham, rystede på hovedet og sagde: „Du kommer til at gå hurtigere, Saidu. Karavanen kan ikke vente. Nu kan jeg se, at det ville have været bedre, om vi havde ventet til næste år med at lade dig hjælpe med at passe kamelerne. Du er ikke stor nok endnu.“

„Åh, far . . .“, begyndte Saidu. Så standsede han, for han var klar over, at det ikke nyttede at argumentere. Han havde håbet, at hans far, når de nåede halvvejen, ville lade ham fortsætte med karavanen, istedet for at lade ham standse for at hvile ud og vente, så karavanen kunne hente ham på tilbagevejen. Men nu var det næsten sikkert, at

AF MAUREEN DUNNE

Sandstorm i Sahara

hans far ville efterlade ham på rastepladsen. Saidu sukkede.

Hvis bare ikke mændene allesammen havde så lange ben, og hvis bare de ikke var så stærke, tænkte han. Han stirrede forbi kamelerne foran sig på ti mænd i karavanen. De var allesammen tuaregs som han selv. De bar lange blå klædningsstykker, der var viklet rundt om hovedet og arrangeret foran ansigtet for at beskytte dem mod den varme sol og det fine sandstøv. Og det syntes, som om de kunne gå for evigt uden at blive trætte.

Saidus fødder gled igen og han mistede fodfæstet. Da han kom op igen, lagde han mærke til, at vinden blæste kraftigere. Fine bølger af sand blæste forbi mellem hans ben og ind mellem kamelerne. Mændenes lange klædninger blæste ud foran dem, og himlen var pludselig tilsløret af hvirvlende småpartikler.

Saidu var ikke den eneste, der havde lagt mærke til forandringen i luften. Også mændene så ængsteligt op mod himmelen. Luften var hed og tung. Saidu kneb øjenen til for at beskytte dem mod det stikkende sand, og han tænkte: *Vi har ikke brug for en sandstorm lige nu. Alt vores vand er brugt, og vi er nødt til at nå oasen, før det bliver mørkt.* Hvis deres forråd af vand var tilstrækkeligt, kunne de altid finde ly mod uvejret og slippe kamelerne løs for at klare sig selv, indtil vejret klarede op. Men de havde næsten ikke noget vand tilbage, og somme tider varede ørkenstorme i flere dage.

Saidus fars bydende stemme kunne næsten ikke høres over vindens susen. „Hold kamelerne samlet! Slip dem ikke løs!“ befalede han.

Saidu vendte sig med hånden over næse og mund og famlede sig frem til den nærmeste kamel. Den varme vind gik lige gennem hans tøj, og det kornede sand trængte ind imellem de tætt lukkede fingre og begyndte at lukke halsen til. Han nøs, da det fine sand trængte ind i næsen.

Saidu kunne næsten intet se. Sandet blæste i mørke, tykke skyer, og kamelerne kunne kun anes som mørke omrids foran ham. Saidu traskede gennem sandet efter kamelen, lænede sig fremad mod vinden, men han kunne aldrig komme nær nok til at lægge hånden på kamelens selteøj.

Pludselig opdagede Saidu, at han og kamelen var helt alene midt i sandstormen. Alt, hvad han kunne høre, var den ruskende blæst, og alt, hvad han kunne se, var det svage omrids af kamelen.

„Far!“, råbte Saidu. Blæsten sled i hans hals og spredte ordene. Han råbte igen og igen, men ingen svarede, og vinden og sandet blæste endnu stærkere.

Saidu prøvede at løbe efter kamelen, men han kunne næsten ikke flytte sig. Han måtte lukke øjnene. Hans åndedræt syntes at sidde fast i halsen. Han ramlede ind i noget blødt, men fast, som gryntede og bevægede sig under ham. Det var kamelen! Saidu greb hurtigt efter selteøjet.

„I det mindste klap kamelen ikke væk“, sagde Saidu til sig selv, idet han slyngede sig til den og blindt famlede sig vej gennem uvejret.

Sand og himmel syntes at gå ud i eet. Det var overalt omkring ham og over ham. Saidu lukkede øjnene og luntede afsted efter kamelen. Hans ben smertede, men han holdt fødderne i bevægelse, idet han fulgte efter det svajende dyr.

Saidu snublede igen, og hans hjerte bankede vildt, idet han følte kamelen fjerne sig fra ham. Han kom hurtigt på benene med øjnene spærret vidt åbne, og han greb efter den undvigende skygge foran sig. Pludselig kunne Saidu se kamelen meget tydeligere.

„Stormen er ved at være ovre!“, råbte han lettet. „Stormen er ved at være ovre!“

Saidu så sig omkring for at finde ud af, hvor han var. Men der var endnu for meget sand, der hvirvlede omkring i luften, til at drengen kunne se noget andet end kamelen foran sig. En isnende frygt greb ham om hjertet. Han anede ikke, hvor langt han og kamelen var kommet frem gennem sandet. De kunne godt være vandret milevidt bort fra karavanen, og de havde hverken vand eller mad.

„Far!“, kaldte Saidu. Hans stemme lød svag og frygtsom i hans øren. Han rømmede sig kraftigt. „Far!“, kaldte han igen gennem det hvirvlende sand. „Far!“

Han holdt vejret og lyttede. Vinden hylede og peb ikke længere i ørerne. Hans stemme skulle have kunnet høres langt væk, men der kom ikke noget svar. Han kunne langt borte skimte en svag, gul skive, der måtte være solen, allerede tre timer længere nede, end da stormen begyndte.

„Far!“, råbte han igen. „Far, jeg er her!“

Og så pludselig i stilheden, så pludseligt, at det gav et sæt i ham, hørte han en stemme. Drengen spidsede øren, prøvede at blive helt sikker. Måske burde han kalde igen. Måske var det bare noget, han bildte sig ind.

Lige idet han åbnede munden, prustede kamelen, og Saidu så en mørk skygge gennem sandstøvet i luften.

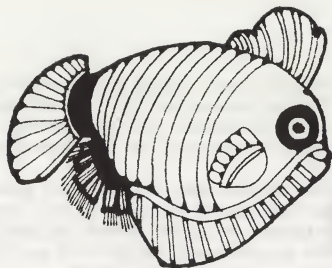
„F-Far?“, fremstammede han.

„Saidu!“, det var faderens stemme. „Er du kommet noget til?“

Idet Saidu trådte frem for at mødes med ham, rystede hans knæ under ham i lettelse over at se sin fars bekymrede ansigt. Så så han faderens bekymrede udtryk vige for et glad smil, idet hans øjne gled forbi Saidu og hen til kamelen. Et øjeblik sagde hans far ikke noget, mens Saidus hjerte hamrede i brystet.

Endelig talte hans far. „Jeg var urolig for jer begge to, men jeg kan nu se, at det havde jeg ikke behøvet at være. I er i sikkerhed, og alle vore kameler er reddet.“ Han lagde armen omkring Saidu og sagde stolt: „Jeg har mange gode mænd, men nu kan jeg se, at jeg har én mere. Kom, Saidu, vi har stadig en lang rejse foran os“.

Et øjeblik tøvede Saidu, men så forstod han, hvad hans far mente: at han var kamelhyrde og skulle med karavanen hele vejen. I det fjerne kunne Saidu se de mørke skygger af mænd og dyr, der bevægede sig hen over sandet. Der var ingen vaklen i hans skridt, da han gik hen imod dem med faderen ved siden af sig og de vuggende kameler foran.

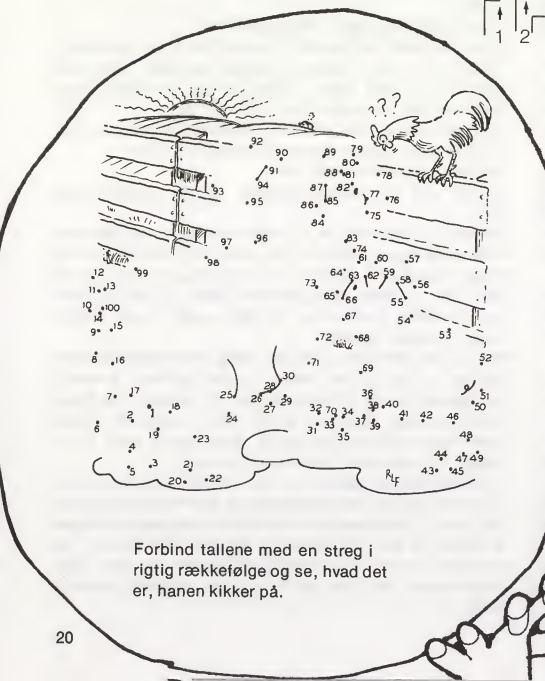
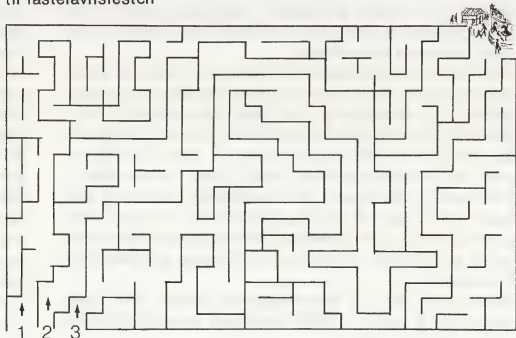

Bare for sjov

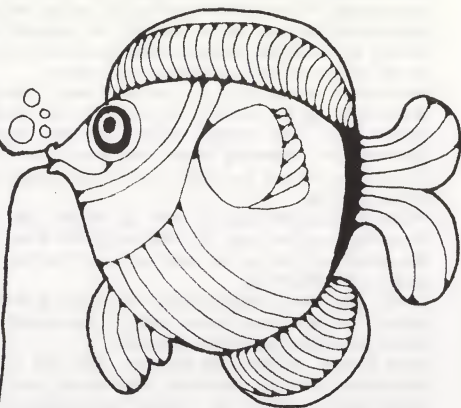
Arranger tallene fra 3 til 11 efter pilene, så at de 7 rækker hver for sig giver den sum, der er angivet

↓	↓	↓	18
→			20
→			25
23	17	23	13

Hvilket nummer (1, 2 eller 3) fører til fastelavnsfesten

Forbind tallene med en streg i rigtig rækkefølge og se, hvad det er, hanen kikker på.

SELVTILLID

AF ÆLDSTE BOYD K. PACKER
De tolv's Råd

Fra en fireside-tale holdt ved Brigham Young universitetet den 2. maj 1975.

Der findes et undervisningsprincip, der kaldes „overførelse“, og jeg vil gerne benytte det princip ved at tale om et af kirkens velkendte programmer, og derefter overføre dets grundprincip til en anden del af vores tilværelse. Lad mig først gennemgå nogle af grundprincipperne i kirkens velfærdsprogram for jer. Kirkens velfærd er imidlertid ikke emnet for min tale. Jeg vil kun bruge det til at illustrere et bestemt punkt.

Kirken var to år gammel, da Herren åbenbarede, at „lediggængerens skal ikke have plads i kirken, om han ikke omvender og retter sig“ (L.&P. 75:29). Præsident Marion G. Romney forklarede i vores sidste konference dette princip med sin karakteristiske enkle ligefremhed: „Forpligtelsen til at sørge for sig selv blev guddommeligt pålagt menneskeheden lige fra begyndelsen. I dit ansigts svend skal du spise dit brød, indtil du vender tilbage til jorden“ (1. Mosebog 3:19).

Velfærdshåndbogen siger: „Vi må oprigtigt lære og opfordre medlem-

merne til at klare sig selv, såvidt det overhovedet er muligt. Ingen sidste dages hellig bør . . . frivilligt pålægge andre den byrde at forsørge sig. Så længe det er muligt må man med inspiration fra den Almægtige og ved eget arbejde sørge for sig selv med alt, hvad han behøver til livets ophold.“

Vi har nogenlunde forstået at gøre det begribeligt for de sidste dages hellige, at de bør klare deres eget materielle behov og derpå bidrage til deres velfærd, som ikke selv kan skaffe sig livets nødvendigheder. Hvis et medlem ikke kan klare sig selv, skal han henvende sig til sin egen familie, og derefter til kirken i nævnte orden. Da kirkens velfærdsprogram i 1936 første gang blev bekendtgjort, udtalte Det første Præsidentskab dette:

„Vort vigtigste formål for Velfærdsprogrammet var, så vidt det var muligt, at arrangere et system, hvorefter man kunne undgå forbandelsen ved lediggang, undgå arbejdsløshedsunderstøttelsens onder, og igen oprette uaf-

hængighed, flid, energi og selv-respekt blandt vort folk. *Kirken trakter efter at hjælpe mennesker til at hjælpe sig selv.* At arbejde må principielt være en ære og værdighed i kirkens medlemmers liv.“ (Conference Report, October 1936, p. 3; fremhævelser tilføjet)

Præsident Romney har fremhævet, „at sørge for folk på nogen anden måde vil gøre dem mere skade end godt. Formålet med kirkens velfærd er ikke at frigøre et kirkemedlem fra at sørge for sig selv“ (Welfare Service Meeting, October 5, 1974).

Jeg accepterer velfærdsprogrammets principper. Jeg godkender dem. Alt for mange steder, på alt for mange måder er vi ved at komme bort fra dem. Princippet om selvtillid er fundamentalt for et lykkeligt liv.

Det samme princip, selvtillid, gælder i følelsesmæssige og åndelige forhold. Der er for mange i kirken, som synes at være fuldstændig afhængige, følelsesmæssigt og åndeligt, af andre. De lever på en slags følelsesmæssigt velfærdsprogram. De er u villige til at stå alene. De bliver så afhængige, at de bestandigt er nødt til at blive stivet af, få håndsækning, hele tiden trænger til opmuntring, uden selv at yder noget.

Hvis vi mistet vores følelsesmæssige og åndelige selvtillid, kan vi svækkes lige så meget, som hvis vi bliver materielt afhængige, ja, måske endda mere. På den ene side råder vi biskopper til at undgå misbrug af kirkens velfærdsprogram. På den anden side synes vi at dele ud af råd og vejledning uden mindste tanke på, at medlemmet bør klare problemet selv eller henvende sig til sin familie. Kun når disse ressourcer er utilstrækkelige, kan man vende sig til kirken.

Hvis vi ikke er omhyggelige, kan vi miste kraften i den personlige åbenbaring. Herren sagde til Oliver Cowdery, og hvad han siger, har betydning for os allesammen:

„Se, du har ikke forstået det ret. Du har troet, at jeg ville give dig, uden at du selv gjorde dig nogen anstrengelse, blot du bad.

Men se, jeg siger dig: Du må udtænke det i dit eget sind, og da må du adspørge mig, om det er rigtigt; og der-

som det er rigtigt, vil jeg bevirke, at dit hjerte brænder i dig, og derved skal du fornemme, at det er rigtigt. Men er det ikke rigtigt, skal du ikke have sådan følelse, men dine tanker skal være så uklare, at du glemmer det, der var urigtigt." (L. & P. 9:7-9) Har I tænkt på, at mange problemer kan løses ved at læse i skriften? Vi burde alle være godt kendte med åbenbaringerne. Som en del af jeres følelsesmæssige selvtillid bør I læse skrifterne.

Jeg er bange for, at ledere deler ud af råd og vejledning, uden at de først forlanger, at I går til fra kirken hver eneste af jeres egne personlige kilder og enhver kilde, som jeres familie kan tilbyde, før I søger en løsning på problemet.

Der kom en student til mit kontor. Jeg kendte ham godt. Han havde et meget vanskeligt problem. Han prøvede at finde ud af, om han skulle gifte sig eller ikke. Jeg spurgte: „Er du kommet for at få et råd?"

„Ja, det er jeg da", svarede han „Vil du følge det, hvis jeg giver dig et?", spurgte jeg.

Det overraskede ham. Tilslidst indvilgede han, „Ja".

Tilfældigvis kendte jeg hans far, der var patriark i kirken, og så god en mand som nogen. Jeg sagde: „Hør så mit råd. Rejs hjem i denne weekend. Tal med din far, få ham med ind i et soveværelse eller andet sted, hvor I kan være alene i fred, fortæl ham om dit problem, og gør, hvad han siger, du bør gøre. Det er mit råd."

Jeg tror, at et følelsesmæssigt uddelingssystem kan være lige så farligt som et materielt uddelingssystem, og vi kan blive så afhængige, så vi står i kø for at få kirken til at gøre alting for os.

I praktisk talt ethvert ward eller enhver gren i kirken er der kroniske tilfælde, hvor de pågældende bestandigt søger råd, men aldrig følger råd, der gives. Nogen vil måske synes, at det ikke er så alvorligt. Jeg mener, det er meget alvorligt! Ligesom en almindelig forkølelse drager den mere styrke ud af menneskeheden end nogen anden sygdom. Vi synes at have udviklet en epidemi af „rædgivningssygdom", der trækker åndelig

styrke fra kirken. Åndelig selvtillid er den opretholdende styrke i kirken. Hvis vi berøver dig den, hvordan kan du så få åbenbaring om, at der findes en Guds profet? Hvordan kan du få svar på bøn? Hvordan kan du vide? Hvis vi er så hurtige til at besvare alle jeres spørgsmål og anvise jer så mange måder at løse alle jeres problemer på, ender det med, at vi til sidst svækker jer i stedet for at styrke jer.

Hvis I nu er villige til at indrømme, at de grundlæggende principper, der gælder for kirkens velfærdssystem, også gælder for jeres følelsesmæssige og åndelige tilværelse — i særdeleshed at uafhængighed, flid, sparsommelighed, selvtillid og selvrespekt bør udvikles, at arbejde bør sættes i højsædet som et styrende princip i jeres tilværelse, at onderne ved følelsesmæssig og åndelig lediggang bør undgås, og at kirkens mål er at hjælpe medlemmerne til at hjælpe sig selv — så har jeg nogle principper og nogle forslag til jer.

Husk, at der ikke er noget som helst flovt for noget medlem af kirken ved at optage velfærdshjælp, forudsat at man først er løbet tør for sine egne, personlige muligheder og også for sin families. Ligeledes er der ikke noget som helst flovt i for noget medlem af kirken, som trænger til råd, at modtage sådant råd. Somme tider er det livsvigtigt, at I søger og accepterer råd.

Når I er nedslåede og synes, at I ikke selv kan klare et problem, så har I måske ret, men I er i hvert fald forpligtet til at prøve. Enhver personlig mulighed, der er åben for jer, skal prøves, før I tager næste skridt, og I har kraftige kilder at øse af. Mormons Bog taler om denne, som ofte overes:

„... thi Anden er den samme i går, i dag og for evigt. Og siden menneskets fald er vejen beredt, og frelse er fri.

Og mennesket er blevet tilstrækkeligt undervist, så det kender godt fra ondt" (2. Nephi 2:4-5; fremhævelser tilføjet).

Det er livsvigtigt, at I forstår, at I allerede kender rigtigt fra forkert, at I er instinktivt nedarvet, nedarvet og

bevidst gode. Når du siger: „Jeg kan ikke! Jeg kan ikke løse mine problemer!", så vil jeg gerne råbe dette til dig: „Er du ikke klar over, hvem du er? Har du endnu ikke lært, at du er søn eller datter af den almægtige Gud? Ved du ikke, at der findes mægtige hjælpere — nedarvet fra Faderen — som du kan trække på til at give dig bestandighed og mod og stor styrke?"

I har fået undervisning i evangeliet. I kender allesammen forskel på godt og ondt, rigtigt og forkert. Er det ikke på tide, at I bestemmer jer til at gøre det rette? Når I gør det, træffer I er valg. Ikke bare et valg, men I træffer valget. Når først I har besluttet det, vil alt andet blive lettere.

De fleste mennesker, som kommer for at få råd fra stavspræsidenter, grenspræsidenter, biskopper og andre og til os som generalautoriteter, kommer ikke, fordi de er forvirrede og ikke er i stand til at se forskel på rigtigt og forkert. De kommer, fordi de ønsker at få bekræftet, at de godt kan gøre noget, de er fristet til at gøre, men som de inderst inde godt ved er forkert.

Når du har et problem, så løs det først i dine egne tanker. Spekuler over det og analyser det og mediter over det. Læs skrifterne. Bed om hjælp. Jeg er kommet til den overbevisning, at vigtige beslutninger ikke lader sig tvinge frem. Du må se fremad og være fremsynet. Hvad var det, profeten sagde i Det gamle Testamente? „Uden syner forvildes et folk" (Ordspr. 29:18).

Spekuler lidt over tingene hver dag, og vær ikke altid „midt i en krise" med at skulle træffe større beslutninger på en studs. Hvis du ser fremad i tilværelsen, kan du se de større problemer, før de er der.

På det tidspunkt, da du må løse dem, er du straks fra begyndelsen i stand til at tage føringen. En gang imellem vil en større beslutning overraske dig, men ikke særlig ofte. Hvis du allerede har besluttet, at du vil gøre det, der er rigtigt, uanset følgerne deraf, så vil selv sådanne kampe ikke skade dig.

Jeg har lært, at det bedste tidspunkt til at slås med større problemer er tidligt om morgenen. Ens tanker er friske og årvågne. Ens legeme er også

udhvilet. Det er det tidspunkt, hvor man virkelig kan tænke tingene igen og modtage personlig åbenbaring.

Jeg har hørt præsident Harold B. Lee begynde mangen en udtalelse om spørgsmål, der angik åbenbaring, med en udtalelse noget lignende som: „Tidligt i morges, da jeg tænkte over dette emne,“ og så videre. Han gjorde det til en vane at arbejde med de problemer, der krævede åbenbaring, i de tidlige morgentimer, hvor han var frisk og årvågen.

Herren var vilis, da han sagde i Lære og Pagter:

„Sov ikke længere end fornødent, gå tidligt i seng, så I ikke er trætte. Stå tidligt op, at legeme og sind må være friske“ (L. & P. 88:124).

Når jeg er under pres — for eksempel, da jeg forberedte denne tale — vil I ikke finde mig oppe sent om aftenen. Jeg vil meget hellere gå tidligt i seng og stå op meget tidligt, hvor jeg kan være nær ham, som leder dette værk.

Og nu noget om åbenbaring. Vi har alle hørt, at åbenbaring er til rådighed for enhver af os individuelt. Det spørgsmål, som oftest stilles mig om åbenbaring, er „Hvordan kan jeg vide, når jeg har modtaget en åbenbaring? Jeg har bedt og fastet for dette problem, jeg har bedt og bedt, og jeg ved stadig ikke helt bestemt, hvad jeg skal gøre. hvordan kan jeg virkelig vide, om jeg er blevet inspireret, så jeg ikke begår en fejl?“

For det første: går du til Herren med et problem og beder ham træffe din beslutning for dig? Eller arbejder du, læser du åbenbaringerne og mediterer og beder og så træffer en beslutning selv? Bed om problemet efter, hvad du ved er rigtigt og forkert, og træf så beslutninger. Spørg ham så, om beslutningen er rigtig eller forkert. Husk hvad han sagde til Oliver Cowdery med hensyn til at udarbejde det i dit eget sind.

Lyt til denne sætning, hvis du ellers ikke har hørt efter: Hvis vi tåbeligt beder vores biskop eller grenspræsident eller Herren træffe en beslutning for os, da er der meget lidt selvtillid i det. Tænk, hvad det koster, hver gang du lader en anden træffe en beslutning for dig.

Jeg tror, jeg bør nævne noget andet, og jeg håber, at det ikke bliver misforstået. Vi hører ofte om unge mennesker som har bedt med stor iver om spørgsmål, som de frit selv kan afgøre. Lad os tænke os, at et ægtepar har penge til rådighed til at bygge et hus. Lad os forudsætte, at de i lang tid har bedt om, hvilken stil de skulle bygge det i. Har I nogensinde tænkt over, at Herren måske simpelt hen er ligeglad? Lad dem bygge, som de ønsker at bygge. Det er deres afgørelse. På mange områder kan vi gøre lige nøjagtig, hvad vi ønsker.

Nuvel, der er noget, han virkelig interesserer sig for. Hvis I skal til at bygge det hus, så vær ærlig og betal for de materialer, der skal bruges dertil og gør et ordentligt arbejde med at bygge det. Når I flytter ind i det, så lev et retskaffent liv der!

Lejlighedsvis har jeg været nødt til at rådgive folk, at Herren sandsynligvis ville være ganske villig til at godkende det, de har i sinde at gøre endda når de selv ønsker at gøre det. Det er mærkeligt, når de kommer og næsten føler sig skyldige over at gøre noget, fordi de har lyst til at gøre det, selv når det er noget retfærdigt. Herren er meget gavmild med den frihed, han giver os. Jo mere vi lærer at følge det rette, jo mere vi er åndeligt selvtillidsfulde, des mere godkendes vores frihed og vor uafhængighed. „Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal forstå sandheden, og sandheden skal frigøre jer“ (Johs. 8:31-32).

Laman og Lemuel klagede til Nephi: „Se, vi kan ikke forstå det, som vor fader har talt“.

„Har I adspurgte Herren?“, spurgte Nephi dem.

Og tænk så på dette svar. De sagde til ham: „Det har vi ikke, thi Herren kundgør os ikke sådanne ting“.

„Hvorfor“, svarede han, „holder I ikke Herrens befalinger? Hvordan kan det være, at I vil omkomme på grund af jeres hårdhertighed? Husker I ikke, hvad Herren har sagt: Hvis I ikke forhærd jeres hjerter, men beder til mig i tro med forvisning om, at I vil få og med flid holder mine bud, skal disse ting visselig tilkendes gives for jer“ (Se 1. Nephi 15:7-11).

Og så til sidst: Hvis vi mister ånden og styrken i den personlige åbenbaring, har vi mistet meget i denne kirke. I har stærke og kraftige kilder at øse af. I kan gennem bøn løse jeres problemer uden bestandigt at gå til dem, der så hårdt bestræber sig for at hjælpe andre.

Hvis I nu begynder at modtage åbenbaringer for en andens jurisdiktion, så ved I omgående, at I er på gale veje, at sådanne åbenbaringer kommer fra en forkert kilde. I vil ikke modtage åbenbaringer til at rådgive jeres biskop eller til at rette på kirkens ledere.

Hvis I bliver så afhængige og usikre med hensyn til bøn og svaret på bøn, at I bliver betænkelige med dem, så er I svage.

Denne kirke hviler på det personlige vidnesbyrd. Enhver må arbejde for sit eget vidnesbyrd. Først da, kan I rejse jer og sige, sådan som jeg kan sige, at I ved, at Gud lever, at han er vores Fader, at vi har et forhold til ham som barn til fader. Jeg ved, at han er os nær, at vi kan gå til ham og påkalde hans hjælp, og at vi, hvis vi vil være lydige og lytte og benytte enhver kilde, vil få svar på vores bøn.

Denne kirke er hans kirke. Gud lever. Jesus er Kristus. Vi har en profet til at præsidere over denne kirke. Enhver af os og enhver anden sjæl på denne jord kan vide det. Jeg bærer vidnesbyrd om det. Jeg ved, at han lever og bekræfter dette vidnesbyrd for jer i Jesu Kristi navn. Amen.

Er du bange for at spørge?

AF LINDA ARCHIBALD

Jeg var bange! Men jeg ville ikke indrømme det for nogen. Når andre talte om at diskutere evangeliet med deres venner, lød det så ligetil. Men når jeg prøvede at tale om evangeliet, var det noget helt andet. Når min veninde Barbara sagde, at kirker i vore dage ingen betydning har, eller David begyndte at tale om udviklingslæren, fik jeg altid sommerfugle i maven, mine hænder følte ubehjælpssomme, mine nerver spillede mig et puds, og det var, som om jeg mistede kontrollen over alle muskler, tungen indbefattet.

Alle og enhver ved, at jeg er sidste dages hellig, fordi jeg jo ikke drikker te og kaffe, og jeg har virkelig et vidnesbyrd om evangeliets sandhed. Men alligevel kunne jeg ikke sige det. Når David og Barbara kom med deres teorier, forblev jeg pinligt tavs og ønskede, at jeg kunne bære mit vidnesbyrd ved hjælp af åndelig telepati.

Som tiden gik, begyndte jeg at føle mig skyldig. I selvforvar håbede jeg, at min dygtighed som søndagsskolelærer ville kompensere. Men om natten ringede disse ord for mine øren: „*Ethvert medlem en missionær*”.

Der findes kun få „fødte” missionærer, d.v.s. sådanne, som snarere har succes på grund af medfødt talent end på grund af indsats. Men mellem den lille gruppe af „fødte” missionærer og „de mislykkede” findes der en anden gruppe: succesrige, selvhjulpne missionærer — mennesker, der engang var bange ligesom jeg. Folk som søster Jensen og broder Christensen, Jane, Tom, Marie og endog biskop Brodersen. De forstod min frygt og var parate til at fortælle mig deres hemmelighed.

„Der går altid et ønske forud for et resultat,” sagde søster Jensen. „Du må *ønske* at være missionær, før du har mulighed for at få succes. Jeg kender nogle mennesker, som ikke tror på den indflydelse, de kunne øve på andre. Men du har allerede taget det første skridt!”, fortsatte hun. „Du har et ønske.”

Marie er en tiltalende pige fuld af selvtillid uden at være verdslig og egoistisk.

„Jeg har ikke altid været, som jeg er nu”, fortalte hun mig. „Der var en gang, da jeg slet ikke var tilfreds med mig selv. Jeg vejede for meget, mit tøj var umoderne, og mit hår var slet ikke til at styre. Men så var der en af klasserne på „college”, der fik mig til at interessere mig for mit udseende. Jeg tabte de ekstra kilo, syede noget tøj, der var mere moderne, men dog efter kirkens standarder, og jeg fandt på en nemmere og dog tiltalende måde at sætte håret på.

Jeg prøvede ikke at være nogen anden. Jeg lavede bare mig selv om til én, som jeg kunne lide. Da jeg først brød

mig om mig selv, var jeg sikker på, at andre også kunne lide mig, og da begyndte jeg at være glad for at fortælle andre om evangeliet.”

Broder Christensen er populær som lærer i seniorklassen i søndagsskolen. „Studer”, sagde han med eftertryk. „Det er hemmeligheden ved at blive en god missionær. Dengang jeg ikke var i stand til at forklare evangeliet til mig selv, kunne jeg selvfølgelig heller ikke forklare andre det. For at løse mit problem studerede jeg flittigt skrifterne og andre af kirkens bøger. Jeg undersøgte, hvad andre kirker tror og prøvede at forstå det behov, som folk omkring mig har.

På grund af at jeg bestandigt studerede, voksede mit vidnesbyrd. I mange tilfælde erstattede viden den enkle tro. Missionærarbejdet ophørte med at være et problem, da jeg først var klar over, at jeg ville kunne besvare mine venners spørgsmål.”

„Når først du beslutter dig til at fortælle en eller anden om evangeliet, så lad være med at finde på undskyldninger for at undgå at komme til at opfylde denne forpligtelse”, fremhævede Jane. „Lad være med at komme med forklaringer og argumenter og lad være med at opsætte det. Det var det, jeg plejede at gøre. I et stykke tid forhindrede min argumentation, at jeg følte samvittighedsnag, men det gjorde mig ikke til missionær. Sæt dine mål med hensyn til udførelse af din missionering, og gå så hen og gør det.” Tom bekræftede værdien af Janes hemmelighed og tilføjede: „Jeg vidste, at jeg ikke var „født” missionær, men jeg lod, som om jeg var det. Der var ikke noget hyklerisk ved det, for jeg arbejdede bestandigt på at forbedre mig. Lad som om du er missionær, og du vil blive missionær. Det garanterer jeg!”

Til sidst spurgte jeg biskop Brodersen.

„Jo, jeg var også bange engang”, sagde han. „Jeg forsogte mine missioneringsopgaver, fordi jeg var bange for at komme til at vælge det forkerte tidspunkt eller de forkerte ord. Det eneste svar på mit problem var bøn. Jeg forstod, at jeg var nødt til permanent at være i harmoni med Anden, så jeg kunne vide, når tidspunktet var det rette til at præsentere evangeliet, og om mine ord var passende. Siden da har jeg sjældent følt mig inspireret til at undgå en religiøs diskussion.”

Efter at jeg havde talt med nogle selvhjulpne missionærer, var resten helt op til mig selv.

Søster Jensen havde ret. Jeg havde virkelig et ønske. Jeg analyserede mine refleksioner i et spejl i legemsstørrelse og fandt ud af, at jeg kunne lide det, jeg så, men jeg købte et par nye sko og udskiftede mine gamle

briller med et par med forgyldt stel. Jeg begyndte at studere skrifterne hver dag og blev mere og mere klar over behovet hos menneskene omkring mig. I mine meditations-øjeblikke sagde jeg igen og igen: „Jeg kan . . . jeg kan . . . jeg kan . . .“, og jeg bad.

Og så en dag kom det øjeblik, hvor noget måtte gøres. Barbara filosoferede over sit yndlingsemne: det nytteløse ved organiseret religion. Selv med alle mine forberedelser var jeg nødt til at organisere hele min viljekraft. Sommerfuglene, de rystende hænder og spændte muskler var allesammen forsvundet, men mine nerver syntes snarere at brænde end at prikke, og jeg havde kontrol over min tunge. Jeg spekulerede over, om det, jeg følte, var frygt eller spænding. Måske er symptomerne de samme.

„Barbara, jeg forstår, at du er imod organiseret religion. Men ville det gøre nogen forskel, hvis du vidste, at det er

„Jeg traf David ved drikkevandsfontænen. Sommerfuglene var der stadig. Ville også han sige nej? Jeg trak vejret dybt og begyndte.“

Frelseren selv, der står som leder af en af disse religioner?”

„Hvad er du ude på?”

„Jo, du ved, at jeg er sidste dages hellig — mormon — og vi tror, at Jesus Kristus virkelig viste sig og tilskyndede til *organisering af kirken* ved profeten Joseph Smith. Det er på grund af ham, at vi eksisterer som kirke.” Jeg så hende ind i øjnene og fortsatte: „Når du nu tænker over dette, kunne du så har lyst til at vide mere?”

Hun rystede på hovedet. „Jeg har ikke noget imod dig personligt. Jeg kan bare ikke tro, at det er sandt.”

„En mængde mennesker har det på samme måde nu til dags — det er altså sammen så nyt for dem. Men jeg ved, at Mesteren har oprettet sin sande kirke på jorden idag. Du kan også komme til at vide det, hvis blot du vil undersøge det nærmere.”

„Du må undskyldte mig, men jeg er i virkeligheden slet ikke interesseret.”

Skulle jeg mon sige mere? Jeg prøvede på at komme på bølgelængde med Anden, og svaret kom: du har gjort alt, hvad du kan lige nu, men vær ikke bange for at spørge hende igen en anden gang.

David havde været på ferie, og jeg var spændt på, at han skulle komme tilbage. Han var altid parat til at diskutere religion, og jeg havde bestemt, at nu var det tid for mig at *gøre* noget. Men da han kom tilbage, var han mærkelig tavs. „Lad som om . . .”, sagde jeg til mig selv, „lad som om du er missionær”.

Jeg traf David ved drikkevandsfontænen. Sommerfuglene var der stadig. Ville også han sige nej? Jeg trak vejret dybt og begyndte.

„David jeg har i lang tid villet spørge dig om noget. Du synes at være interesseret i religion. Hvorfor er det så vigtigt et problem for dig?”

„Fordi jeg ønsker at finde størst mulig lykke i tilværelsen — og religion synes at pege i den retning.”

„Har du nogen sinde tænkt på mormonene? Jeg tror nok du vil opdage, at de er de lykkeligste mennesker i verden.”

„Nå, ja, jeg ved jo, at du er mormon, og hvis de allesammen er som dig, så må det være sandt.”

Det frydede mig inderst inde, for jeg måtte jo have været et godt eksempel.

„David, vi er lykkelige, fordi vi ved, at der er en profet på jorden idag — en mand, der er lige så meget profet som Moses og Abraham og Isak — og vi ved, at hvis vi følger hans råd, vil vi i sandhed følge Frelseren. Vil du være interesseret i at høre mere om dette vidunderlige budskab?” Mit hjerte bankede i de næste få sekunders tavshed.

„Jo”, sagde han. „Det vil jeg faktisk gerne. Jeg har været nysgerrig med hensyn til, hvad du tror, men havde næsten opgivet at få noget ud af dig. Hvorfor varede det så længe, inden du spurgte?”

Linda Archibald, husmoder og free-lance forfatter, virker som Unge Pigers præsident og samfundsforholds-ekteleider i hjælpeforeningen i 2. ward i Johannesburg Stav, Sydafrika.

Mormonoptegnelser

Dåb i isfyldt vand

AF EINAR NORDLANDER
Göteborg, Sverige

Det var en kold vinterdag i 1904, da to mormonmissionærer gik gennem skoven på vej til min bedstemor, Kristina Bohllins hus. De havde set et lys langt borte og sagt: „Lad os gå derhen“.

Det var sent, før de ankom, og de har måske fortrudt deres vandring, da de så den lille hytte og de mange børn. Men min bedstemor bad dem indenfor, og hun tog sig af dem, så godt hun kunne. De blev natten over og efterlod nogle traktater, som bedstemor studerede omhyggeligt.

Der gik et årstid, og missionærerne kom tilbage i januar 1905. Den vinterdag spurgte de hende, hvad hun syntes om de traktater, som de havde givet hende. Hun sagde, at hvert

eneste ord var sandt, og at hun ønskede at blive døbt. „Men der er ikke noget åbent vand på denne tid af året“, beklagede missionærerne.

Min bedstemor svarede: „Der er en hel sø ikke ret langt herfra. I kan finde en økse og en sav i brændeskuret, og hvis I saver et hul i isen, kan jeg blive døbt.“

Ældsterne arbejdede hårdt med at save gennem den tykke is, og endelig havde de et hul, der var stort nok, til at bedstemor kunne blive døbt. Iskoldt vand eller ikke, nu ville hun ikke vente længere på at blive døbt, for hun vidste, at kirken var sand.

Fordi bedstemor accepterede evangeliet, var hun indirekte årsag til, at jeg fik kendskab til kirken.

Du har altid fem minutter

AF EIKA OLSEN
København, Danmark

„Har De fem minutter?“ Det spørgsmål gav genklang hos mig. Og skønt jeg egentlig slet ikke havde tid til at tale med de missionærer, så huskede jeg, at en veninde engang havde sagt til mig: „Hvis du overhovedet har tid tilovers for dine medmennesker, så må du også have tid til at lytte til dem, der fortæller andre om deres tro. Man har altid fem minutter.“

Så jeg bad dem komme indenfor.

Deres budskab var interessant, og efter deres andet besøg begyndte jeg inderst inde at få en følelse af, at deres ord måske var sande. Imidlertid ville min mand ikke vide af dem. Efter at de havde besøgt mig fire eller fem gange, blev min mand så vred, at han truede med at forlade mig og børnene, hvis jeg ikke satte en stopper for deres besøg.

Vi holdt sommerferie i Østrig det år,

og jeg prøvede at glemme alt om religion, men jeg var så fyldt med tanker derom, at jeg, efter at vi var kommet hjem, sagde til min mand, at jeg måtte bede inderligt og alvorligt for at få at vide, om missionærenes budskab var sandt eller ikke. Han sagde: „Det er en god idé, og når du har gjort det, så vil vi ikke tale om det mere“.

I tre dage holdt jeg visdomsordet og søgte Herren i bøn, men mine bønner forekom mig at være tomme ord. Jeg blev imidlertid ved, og endelig kunne jeg opsende en oprigtig bøn med fuld tro på Kristus. Da jeg rejste mig, vidste jeg, at fik jeg ikke et svar den gang, så ville jeg ikke bede mere. En time senere ringede det på døren. Det var missionærerne.

Da de kom ind i dagligstuen, strømmede en mærkelig følelse gennem mig. Det begyndte i hovedet og

fortsatte over hele mit legeme, og jeg vidste, at mine bønner var blevet besvaret. Jeg gik ind i soveværelset for at takke Herren, og jeg lo og græd og bad, alt sammen på samme tid.

Da jeg kom tilbage til dagligstuen, fortalte ældsterne mig, at de den dag havde været ved at undervise en dame, da de pludselig ikke havde mere at sige til hende. Det var aldrig før hændt dem, men de aftalte at komme igen en anden dag, og forlod hende så. På vej til deres næste aftale fandt de sig pludselig stående uden for vores gadedør, og vores lille dreng løb hen til dem og spurgte dem, om de skulle besøge hans mor. Da de tidligere var blevet afvist, diskuterede de sagen, men den ene af dem sagde, at Anden stærkt opfordrede ham til at aflægge dette besøg. Ti dage senere blev jeg døbt.

Der er en dejlig slutning på min historie. Ved den tid var en generalautoritet på besøg i Danmark, og missionærerne tog mig med, for at jeg kunne se ham. Han fortalte mig, at hvis jeg ville følge kirkens leders råd, ville det ikke vare længe, før min mand ville lade sig døbe. „Han må bestemt have taget fejl“, tænkte jeg. „Min mand vil aldrig slutte sig til kirken.“ Den samme aften spurgte min grenspræsident mig, hvad jeg syntes om kirken, og jeg svarede: „Jeg har fundet så megen kærlighed her“. Så sagde han til mig: „Den samme kærlighed, som du føler her, må du bringe med dig hjem til din mand“.

Jeg blev en lille smule vred. Jeg elskede min mand og følte, at et sådant råd var unødvendigt. Men på den lange vej hjem, blev jeg klar over, at jeg måtte tale venligt med min mand om kirken. Min forandrede indstilling gjorde ham nysgerrig, og da børnene kom hjem fra kirke med strålende øjne, begyndte han for alvor at undersøge. Tre måneder senere blev min mand og vor 8-årige dreng døbt. Det var i sandhed en af de lykkeligste dage i mit liv.

Hvis du er villig

AF ÆLDSTE PAUL H. DUNN

Jeg begyndte at træne til professionel baseball-spiller allerede som tre-årig, og jeg holdt aldrig op med at drømme om det. Og det mål blev et af mine problemer. Jeg syntes ikke, at folkeskolen eller kirken havde noget som helst at gøre med at blive baseball-spiller.

I de tolv år, jeg tilbragte i undervisningsanstalter, tog jeg aldrig en bog hjem for at studere. Jeg er ikke stolt af det. Jeg er ked af det, og jeg har prøvet at omvende mig, og jeg bruger resten af mit liv til at betale af på den gæld, jeg pådrog mig i form af manglende viden ved den tåbelige logik, jeg anvendte indtil for få år siden. For eksempel om matematik og engelsk: „Hvad brug har jeg for skole, hvis jeg bliver en stor baseball-spiller? Jeg kan kaste en bold lige så godt uden matematik og engelsk, som med.“ Jeg plejede at gå hjem og sige: „Jo, jeg er skam parat til at møde livet. Jeg kan kaste så hårdt som nogen, og løbe lige så hurtigt og ram-

me lige så godt. Så kom ikke her og fortæl mig noget.“ Nu kan jeg se, hvor forkert den tankegang var.

Når det var på tide at komme afsted til kirke om søndagen, tog jeg det som et personligt angreb på mig, for hvordan kunne kirken hjælpe mig til at blive en bedre baseball-spiller?

Sådan arbejdede mine tanker. Jeg siger ikke, at det at blive en god baseball-spiller eller sagfører eller læge ikke er af betydning, for det er det. Det er nødvendigt for timelig frelse, men det er ikke det mest vigtige, vi blev sendt her til jorden for at gøre. Det er de evigtgyldige ting, der virkelig tæller, og det er et dygtigt, intelligent menneske, der forstår det tidligt og gør noget ved det.

Jeg blev endelig færdig med „high school“ og blev 18 år. I femten år havde jeg tænkt på at blive, hvad jeg ønskede at blive. Der var otte agenter for professionelle baseball-hold, der stod i kø for at få mig, da jeg fik tilladelse af mine forældre til at undersø-

ve min første kontrakt for, hvad der dengang var et stort honorar. Ved 1, hvad sådan noget betyder for en ung mand? Jeg ville ønske, jeg havde evne til at fortælle jer det. Og så stillede jeg op på mit første hold, og jeg trådte ind på den baseball-bane med mit eget nye nummer på min dragt. Kan I tænke jer, hvor spændende det var?

Men da jeg var tre år gammel, hvad jeg ikke tænkt på den anden verdenskrig. Den var ikke med i mit program. Jeg kendte ikke noget til den, og jeg vidste heller ikke noget om, at når min 18-års fødselsdag oprandt, ville jeg få et brev, der meddelte, at min baseball-karriere ville blive afbrudt af militærtjeneste for de næste tre år.

Jeg blev hurtigt sendt afsted til grundtræning, og det var en frygtelig måde at leve på. Selv om jeg ikke havde det grundlag at bygge på, som jeg burde have haft, forstod jeg til dels dengang værdien af alt det andet, jeg havde forsmet: skolearbejdet, uddannelsen. Jeg fik alt det dårlige arbejde,

fordi jeg ikke var kvalificeret til noget arbejde, der krævede uddannelse. Omkring 11 måneder senere befandt jeg mig på et troppetransportskib i Stillehavet. Vi var der på et af mange skibe i en konvoj på vej til en ø og til vores gruppes første oplevelse af krig.

På rejsens første fjorten dage holdt hæren og flåden hver eftermiddag klokken 17 en gudstjeneste for alle, hvor vi kunne komme og synge en almindeligt kendt salme, hvad enten vi var jøder, katolikker, ikke kristne eller sidste dages hellige. Feltpræsten talte så til os i 4-5 minutter, og derefter kunne vi så bare sidde og snakke med hinanden om vores hjem og piger og alt det andet, der synes af betydning for unge mænd, og derefter blev vi sendt til vores kvarter. Der var hver dag en sådan gudstjeneste på en times tid. Af de 3000 mand var der mellem 35 og 40, som kom til den lille gudstjeneste hver dag — kun mellem femogtredive og fyrre! Det er ret typisk, er det ikke, når man tænker på jeres skole, jeres stav, jeres ward og det samfund, I lever i?

På rejsens sidste dag holdt vi vores sidste gudstjeneste. Da der ikke var plads på det sædvanlige sted, blev denne aftengudstjeneste holdt på skibets dæk. Og der oplevede jeg et af de interessanteste studier af menneskelivet, jeg nogen sinde har været med til.

Ved 1, hvad der skete den 21. juli 1944? Tre tusinde mænd kom til gudstjeneste! Tre tusinde mænd var interesseret i livets højere værdier. Prøv at betragte folk, når de vender sig til religionen, fordi krisen er lige op over. De følte nu, som man kun kan føle det i en truende situation, behovet for en højere styrelse, hvad enten de var købmænd, kriminelle eller baseballspillere.

Nej, jeg vil aldrig glemme den gudstjeneste. Den blev ledet af en glimrende, protestantisk feltpræst. Han var ærlig og oprigtig, og han talte med ganske enkle ord. Vi sad derude; 3000 stemmer sang åbeningssalmen „O, bliv hos mig i denne nat“. Kan I forestille jer 3000 soldater, der udtrykker deres sjæls inderste tanker, måske i mange tilfælde for allerførste gang?

Kan I forestille jer, hvordan det måtte lide? Kan man kunne endda høre toerne fra samme aktivitet komme fra nogle af de andre skibe i konvojen. Der var en kort åbningsbøn, og så blev feltpræsten så alvorlig, som jeg har set noget menneske.

Han sagde: „Mine Herrer, jeg vil ikke i aften prøve at skjule sandheden for jer, I det sidste årstid er I blevet trænet til det, som I skal gøre i morgen, og I ved udmærket, hvad der er jeres opgave. Hærens statistik siger os, at i en invasion, som den, I skal foretage i morgen tidlig, vil der være en mængde af jer, som ikke kommer til at overleve. Vi kommer til at betale en høj pris for at indtage denne ø.“ Han fortsatte: „Hvis vore notater er nøjagtige, vil halvdelen af jer dø før klokken otte i morgen tidlig. Hvad jeg prøver at sige, til jer, er, at halvdelen af jer vil komme til at stå for jeres Skaber i morgen klokken otte. Er I parate dertil?“

Og nu, I unge mennesker her, hvordan ville I svare? Jeg var 18 år dengang. Hvis nogen sagde: „I morgen klokken otte skal I aflægge rapport til Frelseren for jeres liv og jeres indstilling og jeres aktivitet“, hvordan vil I så føle? Der var nu jeg, siddende derude, tænkende på alle mine storslåede og herlige baseball-dage. Kan I forstå, hvor ubetydelige de pludselig forekommer? Kontrakter og berømmelse og lykke — er alt det ikke temmelig værdiløst i forhold til det fundamentale i livet?

For første gang ønskede jeg at vide noget om religionens ægthed. Eksisterer Gud virkelig? Hvorfor befinder jeg mig her på slagmarken? Hvorfor skal jeg myrde andre mennesker? Nogle, som jeg slet ikke kender. Tusinder af spørgsmål som dem begyndte at rustere i mine tanker. Hvorfor? Hvorfor? Hvorfor? Og det er sådanne spørgsmål, vi lige nu burde stille os selv. Hvorfor foretager vi os alt det, som vi gør i denne tilværelse? Nuvel denne gudstjeneste sluttede. Og da vi næste morgen blev vækket, traf vi forberedelser til at gå fra borde. Og jeg husker, hvordan jeg følte, da jeg blev sat ind på kysten på det smalle koralrev. På det tidspunkt var tidevandet højt, og jeg måtte vade i land i vand, der gik lige op til brystet.

Jeg måtte bære riflen højt og måtte bane mig vej mellem mange dåse venner — mænd, som jeg kendte. Sig ikke, at man ikke stiller sig selv spørgsmål i en sådan situation. Hvorfor skulle den dejlige, unge mand på nitten år nu ligge der og flyde med ansigtet i vandet? Hvorfor?

Jeg erindrer, hvordan jeg mange gange har knælet ned sammen med min far og hørt ham frit udtrykke sin sjæls inderste følelser til sin himmelske Fader. Min far var en intelligent og dygtig forretningsmand, respekteret i samfundet, en fremragende leder, som andre søgte råd hos, og alligevel kunne han på sin egen ydmyge måde ofte knæle ned og sige: „Hvad er dit råd, Herre?“ Og jeg overværede mange gange, at min far rejste sig efter en bøn med tårer i øjnene og så opad og takkede og gav udtryk for taknemmelighed.

Indtil jeg gik i land på Guam-øen, havde jeg aldrig kendt Gud. Men noget, som jeg absolut vidste, da jeg vadede i land den frygtelige dag, var, at min far vidste, at Gud levede, og at min far modtog svar. Og mens jeg gravede et hul for at søge ly deri, vidste jeg, at jeg kunne gøre nøjagtig det, som min far gjorde. Jeg vil for altid være taknemmelig for min fars vejledning og belæring. Da jeg knælede efter at have taget kasketten af og med fare for at blive skudt, spurgte jeg ganske enkelt min himmelske far: Lever du? Er du virkelig? Er Jesus Kristus virkelig Frelseren? Var Joseph Smith en kirkens profet, sådan som jeg hele livet har hørt det og ikke kan forstå? Og så kom det. Den velkomne indre bekræftelse og konstatering. Helligånden berørte min ånd og sagde med stille stemme: „Det er rigtigt.“ Så fuldstændig var den følelse i mit hjerte den juledag, at jeg faktisk kunne have kravlet op af mit hul i jorden, syntes jeg, og spadseret uskadet rundt på slagmarken. Så stor var den fred og sikkerhed, jeg følte.

Et vidnesbyrd blev født, fordi jeg havde spurgt med „fast forsat“ (Moroni 10:4). Jeg havde bedt om det tusinde gange før uden følelse, fordi jeg var ude for pres fra familie og kirke. Men nu ønskede jeg virkelig at vide. „Er du dér, Herre? Vil du for-

tælle mig det?" Og det gjorde han. Og siden den dag har jeg viet mit liv til ham. Og jeg har fået forsikring på forsikring om, at denne kirke er sand, at Joseph Smith var kaldet og ordineret til at gengive Jesu Kristi evangelium.

Men jeg har ikke accepteret det bare på grundlag af et enkelt vidnesbyrd, og det tror jeg ikke, de fleste mennesker vil. Jeg kom tilbage fra den krig og benyttede min militærforsikring til at gå på college for. Jeg gik i en protestantisk præsteskole og fik eksamen sammen med deres præster, fordi jeg ønskede at vide, skriftmæssigt set, om Mormonkirken kunne stå for verdens prøver. Og hvor lykkelig er jeg ikke ved at kunne rapportere, at jeg ikke blot fik et vidnesbyrd, da jeg bad sådan, som Moroni antyder, men at jeg satte det på prøve i årevis på et af de bedste præsteseminarier i Amerika. Og evangeliet er sandt, brødre og søstre. Er I villige til at investere tid og energi og løfter i bøn for at prøve om det er rigtigt?

Før jeg kom ind i de krigsbegivenheder, fik jeg efter min fars tilskyndelse en patriarkalsk velsignelse. Som I ved, er det en chance for under hænderne af dem, der bærer præstedømmet, at få åndelige gaver og muligheder, de virkelige egenskaber som er i os, åbenbaret for os på en sådan måde, at vi virkelig kan udforme vor tilværelse for fremtiden, når vi retter os efter de evangeliske principper. Den patriarkalske velsignelse sagde i en række sætninger, at jeg skulle leve og nå en høj alder, at jeg ville få en kone og børn og visse erfaringer i kirken. Og derpå sluttede den, som de så ofte gør, med den betingende passus: „hvis du er villig“. Forstår I det? Der er betingelsen. „Hvis du er villig, Paul, vil alt dette komme til at ske.“ Og en af sætningerne antydede guddommelig indgriben i krigstid.

I min gruppe var vi 1000, der forlod San Francisco på den frygtelige rejse og kun 6 af os kom tilbage 2 1/2 år efter. Og af de 6 var de 5 blevet såret alvorligt to eller flere gange. Der har været tusinder af tilfælde, hvor jeg burde have været taget fra denne jord af fjenden, og af en eller anden grund blev jeg ikke fjernet.

For eksempel blev min gruppe beordret ud for at finde fjendens stilling og deres ammunitions og forsyningsdepot. Vi skulle gå ud og tilbringe et helt døgn dér og så komme tilbage næste morgen. Vi gik ud og kom til sidst bag deres linier og fandt deres stilling og ammunitionsdepot, tegnede det ind på et kort og satte kursen tilbage. Men vores frontlinje var blevet forandret, og fjenden havde indtaget det område, hvor vi havde været dagen før. Vi kom omkring en høj ind i en sækning i den tro, at vi var på vores egen side, men fjenden holdt nu begge højene, og vi var i dalen midt imellem dem. Vi søgte ly i et dybt bombekrater.

Det var sent på eftermiddagen, da vi befandt os i den mærkelige situation. Vi var klar over, at vi nødvendigvis måtte ud derfra før natten faldt på, for fjenden ville trænge ind på os, sådan som kampen stod i det område. Så vi sad dér, elleve af os, og planlagde, hvad vi skulle gøre, og hvordan vi skulle gøre det. Vi var endnu omkring 350-400 meter fra vore egne linier. Ja, vi kunne endog høre vore kammerater råbe til os, da de blev klar over, at vi var i vanskeligheder, men da var det allerede for sent. Vi blev ved med at råbe over til dem og fortalte dem, at vi ville tage chancen med at løbe, men at vi ville lade dem vide tidspunktet, så snart som vi kunne udpønsse en bestemt plan. Og siddende dér, bestemte vi os til, at ville gøre det lige ved tussmørketid og løbe i samlet flok. Vi var helt klar over, at nogle af os ikke ville klare det, men det var den eneste måde, vi kunne få i hvert fald nogle af os igennem. Lad mig gøre opmærksom på at sådan ventetid, går med megen meditation.

Vi bestemte os til at ville begynde at løbe kl. 18.15, fordi det da ville være lige akkurat mørkt nok, til at vi ville være lidt vanskelige at se, men lyst nok, til at vi kunne finde vej. Vi råbte over til vore kammerater og bad dem give os så megen beskyttelse, som de kunne med geværlid. Vi skilte os af med alt, der vejede tunget: der var riflerne, ammunition, håndgranater og ammunitionstasker. Vi skilte alting ad så meget, som vi kunne, for at fjenden ikke skulle kunne få nytte af det.

Og så sad vi dér og talte, og de andre bad mig, om jeg ville knæle og lede dem i bøn. Vi lovede hinanden at gøre visse ting med hensyn til at tage os af deres familier, osv., hvis en af os skulle klare den, og de andre ikke.

Jeg havde altid min patriarkalske velsignelse med mig, og jeg husker, at jeg så på den kl. 18.05. Jeg åbnede den og læste den påny, og den sagde, kort fortalt: „Paul, du vil leve til at se visse ting ske, hvis du er villig“. Der var ikke nogen menneskelig udvej af den situation, vi var i. I skal selv have været dér for at forstå, hvad jeg prøver at fortælle jer.

Nå, men klokken blev 18.15, og vi trykkede hinanden i hænderne, og I har aldrig før set 11 mænd som dem. Tre eller fire af os nåede ikke at komme op af hullet. De blev døbt af maskingeværssalver. En af mine gode venner blev næsten klippet over i to dele af maskingeværkugler, og jeg standtede for at prøve at hjælpe ham, men jeg kunne se, at det var håbløst, så jeg løb videre. Det havde regnet stærkt, og det var glat, snavet, sølet og meget koldt. Vi faldt næsten lige så mange gange, som vi var toget skridt og prøvede at komme fremad. Jeg løb i siksak, og jeg kunne mærke, at en eller anden forfulgte mig med et maskingevær, fordi snavs og jord bestandigt sprøjtede op omkring mig. Så skiftede jeg retning, og skuddene fulgte efter i samme retning. Jeg løb så hurtigt, jeg kunne. På det tidspunkt var det hver mand for sig selv. Da jeg løb ca. 50 meter fra hullet, fik manden med maskingevær et direkte sigte på mig, og det første skud ramte mig i højre hæl. Den rev min støvle af, så jeg var barfodet, men uden at røre selve foden, jeg blev slynget rundt, så jeg faldt ned på knæene. Idet jeg faldt, strejfede maskingeværkugler ryggen og rev bæltet og feltflasken og ammunitionstasken af mig uden at røre kroppen. Idet jeg sprang op for igen at løbe, ramte et skud mig lige bag hjælmen, og ramte metallet, hvor det richtoterede op over hovedet og rev hjælmen i to stykker, men det ramte ikke mig selv. Så sprang jeg på ny fremad, og endnu en salve ramte mig i det løse tøj omkring skuldrene, så jeg kunne tage begge ærmer af

uden at fjerne selve jakken, og igen sprang jeg fremad og faldt ind over vore egne linier og ind i armene på en af de mest snavsede sergenter, jeg nogensinde har set. Han havde betragtet det hele, og han sagde: „Paul, du har sandelig været heldig“. Han sagde: „Følg efter mig“, og jeg kravede igen op, og jeg så, at jeg var den eneste af de elleve, som var kommet bare så langt som de første 100 meter.

Evangeliet taler gennem

En ung tysk kunstner ved navn Hagen Haltern vandt yderligere anerkendelse i flere lande for sin malerkunst, da en stor religiøs udvikling øvede indflydelse på hans liv og arbejde.

Hagen Haltern bor i Bonn i Vest-tyskland, og i foråret 1969 lærte han Jesu Kristi Kirke at kende, og et par måneder senere besluttede han sig til at blive døbt. Men forud for dette havde en spændende udvikling fundet sted.

Hagen Halterns kunstneriske evner begyndte at udfolde sig i hans første skoleår. Alle skolens tavler måtte holde for som tegnemateriale. Da han blev ældre og udviklede en mere præcis og personlig stil, begyndte hans lange søgen efter passende symboler, der kunne illustrere det fuldkomne i livet. På dette tidspunkt troede han ikke

Heldig? Ja, det kan I godt kalde det, hvis I synes. Jeg fik bekræftelse efter bekræftelse. Tusinde sådanne tilfælde skete for mig i de to år, jeg var i kamp. Jeg fortæller kun dette, fordi jeg føler, at unge mennesker hvor som helst, i og uden for kirken, har brug for at begynde en alvorlig overvejelse af deres eget sjælleliv og deres status her i livet, fordi de er på et stade af livet, hvor de virkelig kan berede sig.

på Gud og betragtede kun vor Frelser som hverken mere eller mindre end „et virkelig godt menneske“.

„Jeg vidste, at alle ting har deres tid og alle ting deres plads og indbyrdes forbindelse“, forklarer broder Haltern, „og at alle ting gennemgår en udvikling henimod fuldkommenhed“.

Den unge kunstner ønskede af hele sit hjerte at finde en måde, hvorpå han rent symbolsk kunne illustrere disse begreber for gennem sin kunst at give dem videre til verden. Medens denne søgen stod på, gennemgik han perioder med skiftevis opstemthed og depressioner.

Så en morgen vågnede han efter en dejlig drøm op til, hvad han selv kaldte, et åndeligt billed af et umådeligt stort og smukt landskab med en vidt udstrakt dal, der adskilte to bjergkæder. Han skyndte sig op, medens alt endnu var i frisk erindring og begyndte at male. Da „drømmen“ blev overført til lærredet, viste det sig at være et ørken- og bjerglandskab i den vestlige del af Amerika. Det var skønheden og fuldkommenheden i dette syn, der fik broder Haltern til at tro på Gud. Senere sagde han: „Jeg vidste nu, at mennesket var sendt til jorden for at gennemgå en udvikling, for tilsidst at vende tilbage til det strålende lyse sted, hvor Gud lever. Jeg vidste, at livet er evigt-uden begyndelse og uden ende. Jeg havde aldrig før forestillet mig disse vidunderlige ting, men nu ville disse tanker ikke forlade mit sind.“

„Nogle måneder senere bankede to missionærer på min dør, og alt, hvad de fortalte mig, stemte over-

ens med min nyvundne overbevisning“, sluttede broder Haltern sin beretning.

Den unge kunstner blev døbt den 3. september 1969. Hans yngre broder, Holger, som også er kunstner, blev senere døbt ind i kirken sammen med en ung pige, som nu er broder Hagen Halterns hustru.

De er alle aktive medlemmer af grenen i Bonn. Broder Haltern er præsident for ældsternes kvorum, søster Haltern er rådgiver i distriktets hjælpeforening, og Holger arbejder med de unge i grenen.

Tyske kunstkritikere betegner broder Haltern som en „yderst talentfuld og fuldt udviklet kunstner“, som både er realistisk og fantasifuld. Kritikere i Schweiz og U.S.A. har også rost hans arbejder. De skriver: „I Hagen Halterns billeder indgår fantasi og teknisk fuldkommenhed på en overraskende måde en højere enhed med realiteternes verden.“

Men for broder Haltern er realiteter simpelthen religion. Hans malerier afspejler hans tro, og hans højeste ønske er at repræsentere Jesu Kristi evangelium gennem sine arbejder.

Fra „Church News“

Høflighed i hjemmet

Frelserens bæltering om at være mod andre, således som vi ønsker, de skal være mod os, placerer sandelig almindelig høflighed højt på listen over dyder, der er værd at fremelske.

Det mærkelige er nemlig, at mange mennesker er mere høflige mod fremmede end mod medlemmer af deres egen familie, øjensynligt for at gøre et godt indtryk eller for at „holde masken“.

Men det er latterligt at have ét sæt regler for god opførsel at fremvise overfor almindelige mennesker og et andet og mindre godt overfor vores familie. Mest af alt burde vi dog være særlig venlige og høflige overfor de mennesker, vi lever sammen med i vort eget hjem.

Præsident Joseph F. Smith diskuterede engang dette og sagde:

„Førældre burde elske og respektere hinanden og behandle hinanden med respektfuld sømmelighed og venlig opmærksomhed hele tiden. Manden burde behandle sin hustru med den mest fuldkomne høflighed og respekt. Han burde aldrig fornærme hende, han burde aldrig gøre nar af hende, men altid sætte den største pris på hende i hjemmet og når børnene er tilstede. „Hustruen burde også behandle sin mand med den største respekt og høflighed. Når hun taler til ham, må det ikke være i en skarp, biden- de eller sarkastisk tone.

Hun må ikke mistænkeliggøre ham med antydninger, der kan misforstås. Hun burde ikke plage ham. Og hun burde ikke prøve at gøre ham vred eller skaffe ham ubehageligheder, når han er hjemme.

Hustruen bør være en glæde for sin mand, og hun bør leve og opføre sig på en sådan måde i hjemmet, at dette bliver det dejligste og mest velsignede sted på jorden.“

Fra „Church News“

Kontakt med hele verden

I hjælpeforeningens studiekursus 1975–76 er der en afdeling lektier i kulturel udvikling, som har til formål at styrke de bånd, der forener os med vores hjælpeforenings-søstre verden over. Gennem disse lektier, som bringer os rundt til lande fjernt fra fædrelandet, lærer vi om landets traditioner, kunst, musik og dagligliv, ligesom vi finder at evangeliets indfyldelse er den samme overalt. Vidnesbyrdene om omvendelse har stort set været de samme, selvom landene ligger så langt fra hinanden.

I november måned skulle søstrene lære om Danmark, et yndigt land med smukke øer. Lektionen tog sin begyndelse således:

„Vandet sprøjter kraftigt bagud fra vognens hjul. En beslutsom kvinde driver med pisk i hånd fire kraftige okser, hvis muskler svulmer af anstrængelse. Monumentet – et spring-

vand, står midt i et fredeligt, grønt område, ikke langt fra „Øresund“, det vand, der skiller København fra svenske-kysten.

Springvandet bevarer legenden om, hvordan en del af Danmark blev til. Det fortælles, at kong Gylfe af Sverige lovede gudinden Gefion, at hun måtte få hele det stykke land, som hun på én dag kunne pløje, som arv til sine fire sønner.

Hurtigt forvandlede hun sine sønner til okser, og hun pløjede med dem så hurtigt og så godt, at et stort stykke land blev pløjet ud i havet; det blev til øen Sjælland, hvorpå København, Danmarks hovedstad, ligger.

Hvis man ser omhyggeligt efter på et kort over Sverige, kan man se en sø, der har form ligesom Sjælland.“

Den danske lektie bevirkede at missionspræsident Ipsen og stavspræsident Benthin fik mange henvendelser fra kulturel-lærere i verden over, som gerne ville sætte ekstra kulør på lektionen ved at have et indlæg fra en dansk søster, som skulle skrive og fortælle om sig selv, sit familieliv, kirkeliv og ikke mindst give udtryk for sit vidnesbyrd.

Undertegnede fik overdraget denne spændende opgave af str. Ellen Valgren, præsidentinde i stavens hjælpeforening. Alle søstrene gav i deres breve udtryk for, at de ventede med glæde på brev fra en dansk søster, så jeg gik i gang med at nedfælde min egen historie i et langt brev, som blev mangfoldiggjort, og så fik posten ellers lov til at bringe mit vidnesbyrd videre til søstrene i Salt Lake City, South Carolina, Californien, Illinois, Tennessee, Hong Kong, Wyoming, Arizona, Idaho, Kvajalein i Micronesia (Marshall øerne), England og flere andre steder.

Søstrene i Tyskland blev heller ikke snydt, idet ældste Jan Lindhardt havde lovet søstrene i det ward, hvor han er på mission, at hans mor nok skulle sende noget om hans hjemland til brug for lektion. Str. Birthe Lindhardt skrev ligeledes et brev om sig selv, derforuden sendte hun postkort (billeder) af alle de steder, som var nævnt i lek-

tien, og da de også skulle høre lidt om vores juletraditioner, sendte str. Lindhardt et pluk af deres juletræspynt med bl.a. danske flagguirlander, en julekalender, kalenderlys. Smagsprøver af hjemmebagte kjele- ner og brune kager fik de også.

Var det en oplevelse og glæde at få lov til at skrive til så mange søstre, så var det en endnu større glæde at modtage breve igen fra søstrene, nogle med fine håndbroderede lommertørklæder. En søster fortalte, at hun havde ladet mit brev kopiere og uddele til søstrene i klassen. Et par søstre havde deres sønner på mission her, så de følte ekstra meget for den danske lektie. Andre fortalte om deres egen hverdag. Når en søster i Hong Kong beskriver sin glæde, da hun modtog evangeliet, da føler man sig nært knyttet til en sådan søster.

Hvad føler ikke mange af os, når vi læser et uddrag som dette fra en søster i Johnson City, Tennessee: „Vores gren vokser så hurtigt. Jeg har været medlem i 8 år, og vi holdt vore møder i et lejet hus dengang. Med flid fik vi bygget vor egen kirkebygning, og ny har vi vor første deling. Vi arbejder meget hårdt på anden og tredje deling. Vi håber at starte byggeriet tidligt næste år (1976).“

Lektiernes formål, som jeg nævnte indledningsvis, er sandelig blevet opfyldt på mig. Jeg har fået lov at modtage så mange vidnesbyrd fra mine søstre i fremmede lande. Det har givet mig en forståelse af at evangeliets leves overalt i verden, som det leves her i Danmark.

Lis Jansen

København 3. ward

Khiasmer i Mormons Bog eller Igen en præstation af Mormons Bog

AF JOHN W. WELCH

Lad os i stedet for at begrave det dybt nede i akademiske tidsskrifter bringe det frem i overskrifterne — der er gjort en ny opdagelse! Den opdagelse, det drejer sig om, er ikke arkæologisk eller strengt taget historisk, men snarere en litterær opdagelse af enestående art, der hjælper nutidens mennesker til at forstå Den nære Orients ældgamle litteratur.

Denne opdagelse har allerede været omtalt meget i forbindelse med Bibelen, og det er nu på tide, at vi betragter den i forbindelse med Mormons Bog.

Lad mig til Deres oplysning fortælle det sidste nye om, hvad khiasme er, og hvornår det opdaget i Bibelen. Det viser sig nu, at oldtidens israelitter ikke alene havde et enestående budskab at overbringe verden, men at de også havde en enestående måde at nedskrive det på. Khiasme er et af den skrivemådes aspekter, eller med andre ord, en af de litterære udtryksformer, der optræder i Bibelen, og som for nylig har tiltrukket sig lærde forskeres opmærksomhed.

Khiasme blev første gang bemærket af nogle få teologiske foregangsmænd i Tyskland og England i det nittende århundrede, men ideen måtte vente indtil 1930'erne, før den i Nils Lund fandt en ivrig forkæmper, der var i stand til at fremføre princippet på en i verden øjne overbevisende måde. Men selv da det var sket, var det ikke før i 1960'erne, efter at man havde lært meget mere om de tidligere semitiske sprogs filologi, at khiasme blev forstået rigtig og anerkendt uden forbehold. Idag er artikler om emnet almindelige.

Hvad er det, der har tiltrukket sig denne opmærksomhed? For at vi selv kan se dette, må vi hellere begynde med et eksempel på khiasme, og der findes et bekvemt sådant i Salmernes Bog, 3. salme, vers 8 og 9, som lyder således, (idet vi oversætter direkte fra hebraisk):

8 ... frels mig, min Gud, for du har slået alle mine fjender (på) kæbebenet, tænderne på de ugudelige har du brudt.

9 Hos Jehweh frelsen, ...

Hvad særligt er der ved det? Jo, en omhyggelig undersøgelse af disse vers afslører noget, der ved første blik ikke er ganske indlysende; nemlig, at ordene optræder i en særegen rækkefølge. Det hele bliver sagt *to gange*, og anden gang bliver det sagt bagfra, fra slutningen mod begyndelsen, altså i omvendt orden. Se hvad der sker, når vi skri-

ver disse vers om, og anbringer dem på følgende måde:

a frels mig,
b min Gud,
c for du har slået
d alle mine fjender
e (på) kæbebenet
e tænderne
d på de ugudelige
c har du brudt.
b Hos Jahweh
a frelsen.

Det bliver nu helt klart for os, at gentagelsen af disse vers ikke bare er en ren og skær tilfældig ordrigdom. Det er en ordnet baglænsstilling af salmistens oprindelige tankerække.

Forskerne finder at endog mange passager følger dette selvsamme mønster med omvendt gentagelse, og når de finder sådanne passager, kalder de dem khiasiske. Jeg tror, at man med rette kan hævde, at opdagelsen af dette mønster, opdagelsen af fænomenet khiasme, har medført større indsigt i den bibelske litteraturs egenart, end nogen anden enkeltopdagelse af tilsvarende art i moderne tid har.

Nogle khiasmer er meget ligetil som eksemplet i 1. mosebog 7:21-23 (idet vi oversætter direkte fra hebraisk):

a Og (så) døde alt kød, som bevægede sig på jorden,
b fugle
c og kvæg
d og alle dyr og alt kryb, som kryber på jorden
e og alle mennesker,
f alt i hvis næsebor var livets ånde, nemlig alt som var på det tørre land
g døde
g og han udslettede
f alle levende væsener, som var på overfladen af agerjorden
e fra menneske
c* til kvæg
d* til kryb
b og til himmelens fugle
a og de udslettedes fra jorden.

(* Det brud på khiasmen, som den hebraiske tekst her udviser, overses tilsyneladende af Welch, idet han lader rækkefølgen være *gfedcba* i den omvendte gentagelse, Oa).

Der findes andre kiasmer, der, som vi skal se, er betydeligt mere indviklede.

Det er endvidere vigtigt, at vi bemærker, at kiasme ikke bare er en simpel gentagelse; den omfatter også en intensivering eller en slags fuldkommengørelse i sin anden halvdel. Sammenlign f.eks. i Salmernes Bog 3:8-9 de mere magtfulde udtryk i kiasmens anden halvdel med dem i den første. Tændernes styrke overfor kæbebenets passive natur, eller det at blive brudt over for det at blive slået, at være ugudelig i stedet for blot at være en fjende. Man skal derfor ganske konsekvent iagttage et omslag ved kiasmens midtpunkt, så de største, mest magtfulde eller intense ideer plejer at optræde i den sidste halvdel af kiasmiske passager.

Kiasme er ikke begrænset til korte passager. Det kan også anvendes for at indføre orden, eftertryk og fuldstændighed i længere passager, som det er tilfældet i den 58. salme:

tage i den 58. salmes struktur, er viktigheden af det kiasmiske vendepunkt. Læg mærke til, hvorledes den korte bøn i midten af denne salme markeres og fremhæves. Bønnen er anbragt i midten netop med det formål at vise, hvorledes bøn til Jahweh Gud kan vende alting fuldstændigt om. Efter bønnen smelter de gudløses styrke bort som sneglens slim, medens de retfærdiges krav opfyldes.

Det er vel overflødigt at bemærke, at kiasmens opdagelse har givet os en masse at tænke på. Den har bragt os til at fundere over naturen af vore hellige skrifter og har givet os en ny grad af agtelse for den dygtighed og sindighed, hvormed de blev skrevet. Herigennem er mange afsnit, der førhen var dunkle, nu blev klare. Andre steder, der engang forekom tilfældigt arrangerede, har nu genvundet deres oprindelige velordnethed. Frem for alt har vi endnu en gang lært, at hvis vi skal bedømme en anden kulturs litteratur, må vi ikke dømme efter den, hvad vi selv kan lide eller ikke

a Er det virkelig ret, I taler, **I guder, dommer** I menneskenes børn retfærdigt?

b Nej, alle over **I uret** på jord, eders hænder udvejer **vold**.

c Fra **moders liv** vansmægted de gudløse ...

d **Gift** har de i sig som **slangen** ...

e Gud, bryd tænderne i deres mund

e ungløvernes kindtænder knuse du, Jahweh;

d lad dem svinde som **vand** ... som **sneglen**, opløst i slim ...

c som et **ufuldbåret foster**, der aldrig så sol. ...

b Den retfærdige glæder sig, når han ser **hævn**, hans fødder skal vade i **gudløses** blod;

a og folk skal sige: „Den retfærdige får dog sin løn, der er dog **guder**, som dommer på jord!“

Ved at sammenligne hvert enkelt fremhævet ord i den første halvdel af denne salme med det tilsvarende fremhævede ord i den anden halvdel, kan man se den interessante kiasmiske orden og de kontrasterende intensiveringer, der er skrevet ind i denne salme. Kiasmen gør dette digt afbalanceret, fuldstændigt og strålende. Der efterlades ingen løse ender. Ingen tanke savner sit modstykke; og alligevel flyder det frit og naturligt fra det ene punkt til det næste og tilbage igen. For en israelit i oldtiden var dette smukt, det var metrisk, det var inspirerende.

Et andet fænomen, som vi kan iagt-

lide. Den kendsgerning, at kiasme var en enestående og fremtrædende stil i skrevet hebraisk, fordrer, at vi tager dette fænomen i betragtning, når vi beskæftiger os med det gamle Israels litterære præsentation.

(fortsættes)

